

Integrale nota

Vis



Hoogheemraadschap van
Delfland

Integrale nota Vis



Hoogheemraadschap van
Delfland

Verantwoording

Titel	Integrale nota Vis
Opdrachtgever	Hoogheemraadschap van Delfland
Projectleider	T.E. van Silfhout- van Dijke
Auteur(s)	C.G. Schreuders (Tauw)
Datum	december 2012
Vaststelling	20 december 2012 door Verenigde Vergadering
Bekendmaking	27 december 2012 in Digitale Waterschapsblad
Foto	Nationale Beeldbank

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Waarom een Integrale nota Vis?	5
1.2	Relatie met het vorige visbeleid	5
1.3	Voor wie is deze Nota bedoeld?	6
1.4	Relatie met andere plannen en beleid	6
1.5	Leeswijzer	7
2	Water-, visstand- en visserijbeheer.....	9
2.1	Inleiding	9
2.2	Verantwoordelijkheden en bevoegdheden.....	9
2.2.1	Verantwoordelijkheid van Delfland ten aanzien van visstand- en visserijbeheer.....	9
2.2.2	Relatie visrecht, visstand en waterbeheer.....	10
2.3	Visstandbeheercommissies en visplannen	11
3	Beleidskader, wet- en regelgeving	13
3.1	Inleiding	13
3.2	Extern kaderstellend beleid en externe wet- en regelgeving	13
3.2.1	Europese Kaderrichtlijn Water.....	13
3.2.2	Natura 2000.....	14
3.2.3	Europese Aalverordening en Nederlands Beheerplan Aal	14
3.2.4	Beneluxbeschikking vrije vismigratie.....	15
3.2.5	Rijksbeleid voor binnenvisserij	15
3.2.6	Flora- en faunawet.....	16
3.3	Beleidskaders van Delfland.....	17
3.3.1	Nota visbeleid (2006)	17
3.3.2	Visie vismigratie en implementatie (2008)	18
3.3.3	Waterbeheerplan 2010-2015	19
3.3.4	Kadernota's 2011 en 2013	19
3.3.5	Overig relevant beleid en instrumenten	20
4	Uitgangspunten en kaders	23
4.1	Algemene doelen	23
4.1.1	'In compliance': doen wat moet	23
4.1.2	Afleiden van visdoelen	23
4.2	Werken aan duurzame visstanden: integrale benadering.....	26
4.3	Werken aan vrije vismigratie	27

4.3.1	Werken aan bereikbaarheid van 'het huis van de vis'.....	27
4.3.2	Activiteiten van derden: voorkomen van versnippering.....	29
4.4	Werken aan vishabitat.....	29
4.4.1	Werken aan inrichting van 'het huis van de vis'.....	29
4.4.2	Beheer en onderhoud van wateren in relatie tot vis.....	32
4.5	Uitgangspunten en kaders voor visserij en visserijbeheer.....	35
4.5.1	Waar mag men vissen?.....	35
4.5.2	Uitgifte van visrechten binnen Delfland.....	35
4.5.3	Vrijliggende en vrijvallende visrechten van Delfland.....	38
4.5.4	Omgang met uitzetten en onttrekken van vis.....	38
4.6	Onderzoek en monitoring.....	40
4.6.1	Reguliere Toestand-/Trend- en projectmonitoring.....	40
4.6.2	Doelrealisatie en effectmonitoring.....	41
4.7	Werken aan duurzame samenwerking.....	41
5	Geraadpleegde informatiebronnen.....	43

Bijlage(n)

1. Nadere informatie en achtergronden bij relevante wet- en regelgeving en relevant beleid
2. Knelpuntenkaart VBC Delfland
3. Standaard huurovereenkomsten visrechten

1 Inleiding

Voor u ligt de Integrale nota Vis van het Hoogheemraadschap van Delfland. In deze Nota zet Delfland de lijnen uit op het gebied van vis en visserij. Deze Nota maakt duidelijk wat er op Delfland afkomt, wat de doelen zijn, welke maatregelen en acties Delfland uitvoert om die doelen te bereiken, en welke keuzes Delfland daarbij maakt. Kortom, na het lezen van deze Nota weet u wat Delfland de komende jaren wil bereiken op het gebied van vis en visserij, en hoe Delfland dat wil gaan doen.

1.1 Waarom een Integrale nota Vis?

Delfland is als waterbeheerder verantwoordelijk voor een goede waterkwaliteit en een gezond aquatisch ecosysteem. De visstand is één van de indicatoren van het aquatisch ecosysteem. Vooral door de inwerkingtreding van de Kaderrichtlijn Water (KRW) is de aandacht voor de visstand de afgelopen jaren toegenomen. Vanuit de KRW gelden sinds 2009 doelstellingen voor de visstand in de KRW-waterlichamen. Maar ook voor overige wateren wordt de rol van de visstand in het ecosysteem belangrijk geacht.

Het 'oude' visbeleid van Delfland dateert van 2006. Daarna is door Delfland een aantal aanvullende beleidsnota's opgesteld (zie paragraaf 1.2) en zijn een Stroomgebiedbeheerplan (KRW) en het Waterbeheerplan 2010-2015 opgesteld. Bovendien is het landelijke beleid en de wet- en regelgeving op het gebied van visstandbeheer en visserij in de periode vanaf 2006 gewijzigd en aangevuld.

Delfland maakt daarvan een samenhangende Nota rond alle aspecten rondom visstand en visserij, gebaseerd op een integrale visie op de opgaven rondom visstand en visserij. Daarbij gaat het om zowel het visstandbeheer, vismigratie, vishabitat, visrechtenuitgifte, uitoefening van visserij en samenwerking met visserijpartners. Deze Nota geeft de mogelijkheid om alle ontwikkelingen en ervaringen van de afgelopen jaren te vertalen in een geactualiseerde en integrale koers.

1.2 Relatie met het vorige visbeleid

Delfland heeft in de achterliggende jaren enkele (beleids)documenten opgesteld die betrekking hebben op vis. Daarbij gaat het om het Visbeleid (2006), het Uitvoeringsprogramma Vis (2007) en de Visie vismigratie en implementatie (2008). In 2010 is een evaluatie uitgevoerd van het visbeleid. Hieruit zijn de volgende hoofdpunten geconcludeerd:

- het Uitvoeringsprogramma vis is afgerond;
- er is nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van vis en vismigratie ten opzichte van de periode voor 2006;

- er zijn diverse externe (beleids)ontwikkelingen op het gebied van visstandbeheer en visserij, met name vanuit de Rijksoverheid
- Delfland heeft de doelen, maatregelen en instrumenten ten aanzien van visstand, vishabitat en vismigratie niet in samenhang beschreven;
- het formuleren van een heldere en samenhangende visie op de visstand, vishabitat en vismigratie is wenselijk;
- specifieke onderwerpen vragen nadere uitwerking, waaronder visstandbeheerplannen, visplannen en beheer en onderhoud ten behoeve van vis.

Deze conclusies en bevindingen hebben de aanleiding gevormd voor actualisatie en integratie van het visbeleid van Delfland (voorliggende Nota). Zowel intern als extern moet duidelijk zijn welke uitgangspunten en kaders Delfland bij het visstandbeheer hanteert, welke kaders Delfland stelt voor visserij en op welke wijze invulling wordt gegeven aan de samenwerking met visrechthebbers. Deze Nota geeft daar invulling aan, maar bevat geen nieuwe ambities ten opzichte van bestaand beleid.

1.3 Voor wie is deze Nota bedoeld?

Deze Integrale nota Vis is, voor alles, een plan van Delfland. In deze Nota legt het hoogheemraadschap kaders, uitgangspunten en maatregelen vast voor het werken aan duurzame visstanden en daarbij passend visserijgebruik. Dit geeft richting aan de werkzaamheden van alle onderdelen van Delfland op het gebied van vis en visserij.

Maar ook is deze Nota een document waarin Delfland aan visserijorganisaties, overheden en maatschappelijke organisaties laat zien wat ze mogen en kunnen verwachten op het gebied van vis en visserij. Het geeft duidelijkheid aan de partijen waarmee Delfland samenwerkt. Het hoogheemraadschap opereert immers niet alleen, zeker niet op het gebied van vis. Visserijpartijen hebben belang bij goede mogelijkheden voor het uitoefenen van visserij, en daarmee ook bij het werk van Delfland als waterbeheerder. Samenwerking is een basisvoorwaarde om te werken aan duurzame visstanden en een daarbij passend visserijgebruik.

1.4 Relatie met andere plannen en beleid

Het Waterbeheerplan (WBP) 2010-2015 is kaderstellend voor het waterbeheer in Delfland, evenals de Kadernota's van Delfland. Veel doelen en maatregelen voor vis en vishabitat zijn hierin vastgelegd. Voorliggende Nota is hier dan ook op afgestemd. In deze Nota is de in 2008 vastgestelde Visie Vismigratie en Implementatie (vismigratiebeleid; VV 20 november 2008, kenmerk 711940) verwerkt. Deze Nota vervangt dit vismigratiebeleid niet, maar legt accenten qua uitvoering van vismigratiemaatregelen. Dit geldt ook voor andere aspecten, zoals beheer en onderhoud. Op onderdelen worden in deze Nota aanvullingen gedaan ten opzichte van bestaand beleid, of worden nieuwe uitgangspunten beschreven. Dit geldt bijvoorbeeld voor het rekening houden met vis bij maai- en baggerwerkzaamheden.

Het Rijksbeleid ten aanzien van visstandbeheer en visserij is in ontwikkeling. In deze Nota is uitgegaan van voor Delfland relevante elementen van het vigerende Rijksbeleid in april 2012.

Deze Integrale nota Vis is geschreven vanuit de drie principes uit de Kadernota 2011: *effectgericht, gebiedsgericht en marktgericht*. Dit betekent concreet dat om te komen tot een duurzame visstand uitgegaan wordt van de samenhang –integraliteit– in factoren die effect hebben op een duurzame visstand. Het gebiedgerichte principe krijgt onder andere vorm in de samenwerking met gebiedspartners, zoals visstandbeheercommissies. De marktgerichte benadering is uitgewerkt in het zoeken naar aansluiting bij marktpartijen of andere overheden, zoals het meeliften met landelijke ontwikkelingen.

1.5 Leeswijzer

Deze Nota bestaat uit een hoofdtekst en drie bijlagen. Hoofdstuk 2 schetst een beeld van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden ten aanzien van visstandbeheer en visserijbeheer. Dit beeld is nodig om de samenhang tussen waterbeheer, visdoelen, visstandbeheer en visserijgebruik te kunnen overzien. Het is daarmee een belangrijke basis voor met name hoofdstuk 4. Hoofdstuk 3 schetst het relevante beleidskader en wet- en regelgeving. In hoofdstuk 4 worden uitgangspunten, kaders, voornemens en maatregelen van Delfland beschreven.

2 Water-, visstand- en visserijbeheer

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de rolverdeling tussen de waterbeheerder en de visserijpartijen (sport- en beroepsvisserij) beschreven. Deze rolverdeling is geformuleerd op basis van het Waterbeheerplan 2010-2015, de Adviesnota visstandbeheer-waterbeheer (Unie van Waterschappen, 2006), het aangekondigde binnenvisserijbeleid van het ministerie van EL&I en relevante wet- en regelgeving, waaronder de Visserijwet. Deze zaken zijn belangrijk om de verdere inhoud van deze Nota in een juist perspectief te kunnen plaatsen.

2.2 Verantwoordelijkheden en bevoegdheden

2.2.1 Verantwoordelijkheid van Delfland ten aanzien van visstand- en visserijbeheer

De verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor het visstandbeheer en visserijbeheer zijn belangrijk als kader voor activiteiten van Delfland op het gebied van 'vis'. Uitgangspunt hierbij is de Adviesnota visstandbeheer-waterbeheer (mei 2006). De nota is verschenen onder regie van de Unie van Waterschappen. De Unie van Waterschappen en de landelijke organisaties van sport- en beroepsvisserij hebben de Adviesnota bestuurlijk goedgekeurd.

De aanleiding voor de Adviesnota (2006) was de inwerkingtreding van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De invoering van de KRW (en later de Waterwet) heeft de ecologische kwaliteit van water en de gewenste visstand, die daar onderdeel van is, nadrukkelijker dan voorheen onder de aandacht gebracht van waterschappen en andere overheden. Daarbij is ook discussie ontstaan over de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van waterbeheerders en visrechthebbenden ten aanzien van het visstand- en visserijbeheer. Er is sprake van veel overlap tussen water-, visstand- en visserijbeheer. Bovengenoemde Adviesnota (2006) formuleert het volgende uitgangspunt:

De waterbeheerder is vanuit zijn verantwoordelijkheid voor de visstand en het visstandbeheer, bevoegd kaders te stellen waarbinnen de visserij de verantwoordelijkheid voor het visserijbeheer tot uitvoering brengt.

Dit kan bijvoorbeeld via de uitgifte van visrechten (waar wel/niet), maar ook via bepalingen in huurovereenkomsten ten aanzien van visstandbeheer, al dan niet te bevissen soorten, onttrekking van vis, te bevissen locaties en dergelijke.

2.2.2 Relatie visrecht, visstand en waterbeheer

De eigenaar van een water is visrechthebbende. Het visrecht maakt de eigenaar bevoegd en verantwoordelijk voor het visserijbeheer. De eigenaar van water kan besluiten om het visrecht van een water, meestal tegen betaling, uit te geven via een huurovereenkomst. Ook kan de eigenaar het visrecht onder zich houden en via vergunningen toestemming verlenen voor de uitoefening van de visserij. Bij de uitgifte van vergunningen blijft de eigenaar visrechthebbende en bevoegd visserijbeheerder. Bij verhuur van visrechten zijn de sport- en beroepsvissers die het visrecht huren 'gedelegeerd visrechthebbende', en bevoegd en verantwoordelijk voor het visserijbeheer. Delfland geeft een deel van het water dat in eigendom is uit via huurovereenkomsten aan sport- en beroepsvissers. Sport- en beroepsvisserijpartijen zijn daarmee visserijbeheerders.

Op basis van de Visserijwet zijn er vier maatregelen die de visrechthebbende (visserijbeheerder) zelfstandig en zonder toestemming kan uitvoeren, tenzij anders geregeld via huurovereenkomsten en/of visplannen (zie 2.3):

1. onderzoek naar de visstand;
2. vis uitzetten;
3. vis onttrekken;
4. het stellen van nadere regels (d.m.v. vergunningvoorschriften) ten aanzien van visserij, zoals vissen met specifieke aassoorten, te gebruiken vangtuigen etc.

De kwaliteit van het watersysteem en de visserij beïnvloeden de visstand wat betreft soortenrijkdom, soortensamenstelling en leeftijdsopbouw. Tegelijkertijd kan de samenstelling en de hoeveelheid vis de waterkwaliteit en het ecologisch functioneren van een watersysteem beïnvloeden. Het gevoerde visserijbeheer heeft invloed op de visstand en ook op het watersysteem.

Vanwege een historisch gegroeide grote betrokkenheid bij het wel en wee van de visstand voelen visrechthebbenden (sport- en beroepsvisserij) zich (mede)verantwoordelijk voor het visstandbeheer. Vanwege de complexiteit is het van belang een duidelijk onderscheid te maken tussen visstandbeheer en visserijbeheer (zie onderstaand kader).

Visstand- en visserijbeheer

Uitleg van de termen visstand- en visserijbeheer brengt het verschil in bevoegdheden en verantwoordelijkheden van vissers en waterbeheerders duidelijker in beeld:

- Visstandbeheer is het planmatig voorbereiden en uitvoeren van maatregelen met als doel om een bepaalde visstand in een begrensd watersysteem te bereiken. Deze maatregelen zijn vooral gericht op het creëren van goede leefomstandigheden voor de gewenste vissoorten. Ook het onttrekken en uitzetten van vissen kan deel uit maken van het visstandbeheer met als doel de gewenste ecologische waterkwaliteit en visstand te bereiken. De ecologische kwaliteit van het watersysteem en de visserij beïnvloeden de visstand. Omgekeerd is de visstand ook van invloed op de waterkwaliteit. Daarom is visstandbeheer ook onderdeel van het ecologisch waterkwaliteitsbeheer.
- Visserijbeheer is het planmatig voorbereiden en uitvoeren van maatregelen met als doel het optimaliseren en/of beheren van zowel beroepsmatige als recreatieve visserij. Maatregelen hebben vooral betrekking op het stellen van regels ten aanzien van het onttrekken en het uitzetten van vis. Onder visserijbeheer worden ook de maatregelen verstaan die gericht zijn op het beïnvloeden van de toegankelijkheid en de bevisbaarheid van het water. Het gevoerde visserijbeheer kan invloed hebben op de visstand en ook op het watersysteem.

Delfland is verantwoordelijk voor het visstandbeheer in zijn beheergebied en heeft vanuit de KRW een specifieke (resultaats)verplichting een visstand te bewerkstelligen die hoort bij de gewenste ecologische toestand van wateren. Delfland formuleert hiervoor doelstellingen, identificeert knelpunten, voert maatregelen uit en dient periodiek te monitoren of de doelstellingen worden gehaald. Dit betekent dat Delfland maatregelen moeten kunnen nemen om de gewenste visstand te bereiken. Daarbij kan Delfland gebruik maken van middelen (zoals visrechtenuitgifte en in de toekomst visplannen) om te toetsen of het onttrekken en uitzetten van vis de realisatie van waterkwaliteitsdoelstellingen, waaronder KRW-doelen, niet in de weg staan. Ook is afstemming van visgerelateerde doelen op andere beleidsvelden belangrijk, zoals beheer en onderhoud.

2.3 Visstandbeheercommissies en visplannen

Een visstandbeheercommissie (VBC) is een commissie waarin visrechthebbenden, vergunning- en machtiginghouders samenwerken met onder andere water- en natuurbeheerders om te komen tot een afgestemd visstandbeheer en visserijbeheer. VBC's zijn zeer geschikt voor communicatie van visgerelateerde waterschapsactiviteiten. Binnen Delflands beheergebied zijn momenteel twee visstandbeheercommissies actief, waarin Delfland vertegenwoordigd is:

- de visstandbeheercommissie Delfland, voor heel het gebied van Delfland, met uitzondering van het stedelijke gebied van Den Haag en Rotterdam;

- het Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren, specifiek voor het grondgebied van de gemeente Den Haag¹.

Visstandbeheer en visserijbeheer moeten passen binnen de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen van Delfland. Om dit voor het visserijbeheer te kunnen toetsen, worden zogenaamde 'visplannen' opgesteld door (gedelegeerd) visrechthebbenden (zie onderstaand kader). Waterbeheerders gaan, vanuit hun bevoegdheid voor het stellen van kaders aan het visserijbeheer, de visplannen toetsen aan de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen.

Visplannen en visserijbeheer (bron: www.visstandbeheercommissie.nl)

Een visplan is een document waarin het huidige en het voorgenomen visserijbeheer staat beschreven. Het gaat om het planmatig voorbereiden en uitvoeren van maatregelen ter beheer van de sport- en beroepsvisserij in een omschreven gebied. De beroeps- en sportvissers (de visrechthebbenden) laten in het visplan zien hoe ze op een duurzame en verantwoorde manier in het gebied zullen gaan vissen.

In de praktijk kunnen visplannen van verschillende gebieden behoorlijk van elkaar verschillen. Een polder is qua visserij en beheer geheel anders dan een rivier; een afgesloten deltawater is anders dan een groot scheepvaartkanaal. Er zijn gebieden waarin sport- en beroepsvisserij plaatsvinden, met veel visrechthebbenden, en gebieden met bijvoorbeeld alleen sportvisserij en een klein aantal visrechthebbenden.

Het opstellen en uitvoeren van een visplan is daarom maatwerk per gebied.

Het ministerie van EL&I (verhuurder visrecht) stelt voor de Rijkswateren de visrechthebbenden verplicht deel te nemen aan VBC's. Ook de verplichting tot het opstellen van een visplan is voor rijkswateren inmiddels geregeld. De Rijksoverheid bereidt, in samenwerking met de Unie van Waterschappen, wetgeving voor (aanpassing Visserijwet) die deze regelgeving ook van toepassing zal laten zijn op regionale waterbeheerders en visserij in niet-rijkswateren. Sommige waterschappen en VBC's zijn vooruitlopend op de komende wet- en regelgeving reeds gestart met het opstellen van visplannen en de toetsing daarvan. Binnen Delfland is dit nog niet het geval. In voorliggende Nota wordt hier nader op ingegaan (paragraaf 4.5).

Delfland heeft in zijn standaard huurovereenkomsten (bijlage 3) opgenomen dat de huurder van het visrecht verplicht is tot deelname aan één of meer VBC('s) in het beheergebied.

¹ Voor het Delflandse deel van het stedelijke gebied van Rotterdam is nog geen visstandbeheercommissie of andere afstemmingsorganisatie actief.

3 Beleidskader, wet- en regelgeving

3.1 Inleiding

Er bestaan diverse externe en interne beleidskaders, wetten en regels ten aanzien van visstand- en visserijbeheer. In dit hoofdstuk worden deze beschreven.

Bij het beschrijven van de beleidskader en wet- en regelgeving wordt onderscheid gemaakt in extern beleid en wet- en regelgeving (3.2), en in Delflandse beleidskaders (3.3).

3.2 Extern kaderstellend beleid en externe wet- en regelgeving

3.2.1 Europese Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is sinds 2000 van kracht. De KRW geeft aan dat uiterlijk in 2027 het oppervlaktewater in een 'goede toestand' moet verkeren. Het gaat dan om een goede chemische toestand (waterkwaliteit) en een goede ecologische toestand (flora en fauna). De visstand is één van de parameters die de ecologische toestand bepalen.

Delfland is op basis van de KRW onder andere verantwoordelijk voor het realiseren van een goede visstand, als onderdeel van een 'goede ecologische toestand' in het oppervlaktewater. Dat betekent dat de visstand wordt gezien als een belangrijk onderdeel van een gezond watersysteem. Daarnaast is Delfland verantwoordelijk voor het periodiek monitoren van de visstand en het rapporteren hierover. Zo kan worden gevolgd of de visstand – en de ecologische toestand – zich in de gewenste richting ontwikkelt.

De doelen en maatregelen voor de KRW zijn vastgelegd in het Stroomgebiedbeheerplan 2010-2015. De doelen en maatregelen heeft Delfland in 2007 in gebiedsprocessen, in overleg met de gebiedspartners, bepaald voor vastgestelde KRW-waterlichamen. Dit zijn oppervlaktewateren met een bepaalde omvang; voornamelijk hoofdwatertgangen en de boezemwateren. Bij de genoemde gebiedsprocessen zijn ook de visserijpartners betrokken. Met vastgestelde maatregelen denkt Delfland tot 2015 een stap te kunnen zetten naar het behalen van de KRW-doelen. De maatregelen voor de periode tot en met 2015 zijn vastgelegd in het Waterbeheerplan 2010-2015.

Voor wateren die niet als KRW-waterlichaam zijn aangeduid, geldt dat er geen specifieke KRW-doelstellingen en –maatregelen zijn afgeleid. Voor deze wateren geldt conform het provinciaal Waterplan, de waterkwaliteitsdoelstelling Stowa klasse

III. Dit is een doelstelling die, op basis van waterkwaliteit en flora en fauna, eveneens een indicatie geeft van de ecologische toestand van het oppervlaktewater.

3.2.2 Natura 2000

Natura 2000-gebieden (N2000) vormen op grond van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn op het grondgebied een ecologisch samenhangend netwerk van beschermde gebieden van de lidstaten van de EU. Dit netwerk vormt de basis van het beleid van de EU voor behoud en herstel van de biodiversiteit.

Voor alle N2000-gebieden worden of zijn beheerplannen opgesteld. In deze plannen staan maatregelen die nodig zijn voor het realiseren van de natuurdoelen. De visserijactiviteiten in N2000-gebieden worden in beheerplanprocessen voor alle N2000-gebieden door het bevoegd gezag (provincie) als 'bestaand gebruik' getoetst op de effecten op natuurdoelen. Binnen en grenzend aan het beheergebied van Delfland liggen de N2000-gebieden Westduinpark & Wapendal, Solleveld & Kapittelduinen en (deels) Meijendel. Deze gebieden liggen grotendeels in de duingebieden. Aan deze gebieden zijn geen doelstellingen ten aanzien van vissen gekoppeld. Daarom worden N2000-doelen en -gebieden in voorliggende nota niet verder betrokken. Uiteraard draagt Delfland door beheer van de duinen wel bij aan realisatie van de N2000-doelen in de genoemde gebieden.

3.2.3 Europese Aalverordening en Nederlands Beheerplan Aal

In 2007 is de Europese Aalverordening vastgesteld door de Europese Commissie. Deze verordening geeft een kader voor de bescherming en duurzame benutting van het bestand van Europese aal in de Europese Gemeenschap. Het doel van de aalverordening is het verminderen van de sterfte van aal door menselijke invloeden, zodat er een grote kans bestaat dat tenminste 40% van de biomassa aan paairijpe (schier)aal kan ontsnappen naar zee, om zo te kunnen zorgen voor voortplanting. In nationale Aalbeheerplannen moeten maatregelen worden geformuleerd om deze doelstelling te realiseren.

In Nederland is de richtlijn beleidsmatig vertaald in het Aalbeheerplan, dat in juli 2009 is vastgesteld door het parlement. De doelstelling van het Aalbeheerplan is om op de lange termijn een uittrek van 5.200 ton schieraal per jaar te realiseren naar de Noordzee. Om op termijn (omstreeks 2090) dit doel te halen, zijn in het nationale Aalbeheerplan de volgende maatregelen opgenomen die relevant zijn voor Delfland:

1. vermindering van aalsterfte bij gemalen;
2. instelling van visserijvrije zones vanaf 2010, op locaties die van belang zijn voor aalmigratie;

3. een terugzetverplichting voor aal voor de sportvisserij²;
4. een algeheel verbod op aalvisserij in de maanden september, oktober en november;
5. stopzetting van de vernieuwing van jaarlijkse privaatrechtelijke toestemmingen om te vissen met de zogenaamde 'peur' in staatswateren, die door de Staat worden uitgegeven.

Hoewel de verantwoordelijkheid voor de maatregelen uit het Aalbeheerplan primair bij de Rijksoverheid ligt, draagt Delfland bij aan het aalherstel door realisatie van vispassages bij gemalen en andere kunstwerken, waterkwaliteitsbeheer, baggeren van verontreinigde waterbodems etc. bij aan de doelen uit het Nederlandse Beheerplan Aal. Deze maatregelen worden door Delfland echter uitgevoerd in het kader van vooral KRW-doelrealisatie en regulier beheer en onderhoud. In deze nota wordt daarom niet verder ingegaan op het Aalbeheerplan.

3.2.4 Beneluxbeschikking vrije vismigratie

In de 'Benelux Beschikking inzake Vismigratie' staat vermeld dat de betrokken lidstaten de vrije migratie van de vissoorten in alle stroomgebieden moet verzekeren. Het verplicht de lidstaten om voor 2015 een vrije migratie van anadrome³ en katadrome³ vissoorten mogelijk te maken tussen paai- en opgroeigebieden. In Nederland is daarop een actie geformuleerd waarin de waterbeheerders een lijst met prioritair op te heffen vismigratieknelpunten opstellen om vismigratie naar ecologisch waardevolle wateren in binnen- en buitenland te bevorderen (Kroes et al., 2008). In 2009 is er een herziening gekomen op de Beneluxbeschikking vrije vismigratie uit 1996. Deze herziening (2008) biedt meer ruimte voor (bestuurlijke) afwegingen voor het wegwerken van barrières voor vis en is in lijn met het bestaande vismigratiebeleid van Delfland.

3.2.5 Rijksbeleid voor binnenvisserij

Het Rijksbeleid voor de binnenvisserij is vastgelegd in het Beleidsbesluit Binnenvisserij en de Visserijwet 1963, en valt onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van EL&I. Het beleid is gericht op het realiseren van duurzame visstanden en een daarbij passende visserij. In 2004 is het beleid geëvalueerd. Naar aanleiding daarvan is in 2008 een aantal nieuwe beleidspunten geformuleerd. Speerpunten in het nieuwe beleid zijn de verplichting voor het instellen en functioneren van

² Deze maatregel is door Sportvisserij Nederland op eigen initiatief genomen aan de bij zijn aangesloten organisaties en sportvissers. De terugzetverplichting geldt voor alle verenigingen die (via de federaties) zijn aangesloten bij Sportvisserij Nederland. Deze verplichting is ook opgenomen in de voorwaarden (Lijst van Viswateren) voor de Vispas.

³ Anadrome en katadrome vissoorten zijn soorten die migreren tussen zoet en zout water. Een anadrome vis is een vis die vanuit zee de rivieren en binnenwateren optrekt om zich voort te planten. Voorbeelden zijn zalm, driedoornige stekelbaars en zee- en rivierprik. Een katadrome vis is een vis die vanuit de rivieren naar zee trekt om zich voort te planten. Een voorbeeld is de aal/paling.

visstandbeheercommissies (VBC's) en de verplichting tot het in VBC-verband opstellen van toetsbare visplannen. Vooralsnog geldt dit alleen voor Rijkswateren.

Het visplan en VBC's worden gezien als belangrijke middelen om een duurzame visstand en visserij te bereiken. Het opstellen van een visplan wordt op korte termijn verplicht gesteld voor alle VBC-gebieden in Nederland (Brief EL&I aangaande VBC-beleid, 21 juni 2011; ref.nr.213974). Dit gebeurt door wijzigingen in de visserijwetgeving. De exacte termijn is bij het opstellen van deze Nota nog niet bekend.

Het ministerie van EL&I heeft recent nieuw beleid ontwikkeld voor de uitgifte van visrechten. Onderdeel hiervan is dat in alle huurovereenkomsten en schriftelijke toestemmingen voor de beroepsvisserij generiek de mogelijkheid wordt opgenomen om meegevangen wolhandkrab en Amerikaanse rivierkreeft te behouden. Dit EL&I-beleid geldt vooralsnog alleen voor de Rijkswateren, maar het Rijk vraagt andere overheden dit beleid te volgen. Delfland heeft dit al opgenomen in de standaard huurovereenkomsten voor de uitgifte van visrechten (zie bijlage 3).

De Uitvoeringsregeling visserij (19 september 2008, nr. TRCJZ/2007/3190) is gebaseerd op de Visserijwet en bevat nadere 'technische' regels voor de praktische uitvoering van de visserij. Voor Delfland relevante punten uit de regeling zijn opgenomen in bijlage 1.

3.2.6 Flora- en faunawet

Door de Flora- en faunawet zijn vrijwel alle Nederlandse inheemse planten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen beschermd. Voor die soorten gelden de verbodsbepalingen waarin het doden en verstoren van soorten is verboden. Onder bepaalde voorwaarden is van die verboden een ontheffing mogelijk.

Een uitzondering op de bovengenoemde verboden is gemaakt voor onder andere vissoorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is. De meeste vissoorten hebben geen specifieke beschermde status volgens de Flora- en faunawet. Wél beschermde vissoorten volgens de Flora- en faunawet zijn:

- bierpje, kleine modderkruiper, meerval en rivierdonderpad (allen categorie 2 matige bescherming);
- beekprik, bittervoorn, elrits, gestippelde alver, grote modderkruiper, rivierprik, houting en steur (allen categorie 3, zwaarste bescherming).

Door de Flora- en faunawet beschermde vissoorten waarvan bekend is dat zij in het beheergebied van Delfland voorkomen zijn de kleine en grote modderkruiper, en de bittervoorn.

De Flora- en faunawet kent daarnaast de 'zorgplicht': bij alle activiteiten moet aantoonbaar rekening worden gehouden met de mogelijke gevolgen voor alle flora en fauna, en dienen eventueel maatregelen getroffen te worden om deze gevolgen te beperken. Delfland heeft zich daartoe gecommitteerd aan de gedragscode Flora- en faunawet. Deze gedragscode, opgesteld door de Unie van Waterschappen en vastgesteld door de VV, geeft aan hoe Delfland rekening houdt met flora en fauna bij beheer- en onderhoudswerkzaamheden.

3.3 Beleidskaders van Delfland

In deze paragraaf wordt het relevante beleid van Delfland ten aanzien van visstand, vismigratie en vishabitat beknopt beschreven. Daarbij is een chronologische opsomming van beleidsdocumenten aangehouden: van oud naar nieuw.

3.3.1 Nota visbeleid (2006)

Nota Visbeleid

Het opstellen van een Nota Visbeleid (VV 23 november 2006, kenmerk 604845) was een actiepunt in het Waterbeheerplan 2005-2009. In 2006 heeft Delfland de Nota Visbeleid vastgesteld, met als belangrijkste beleidslijnen:

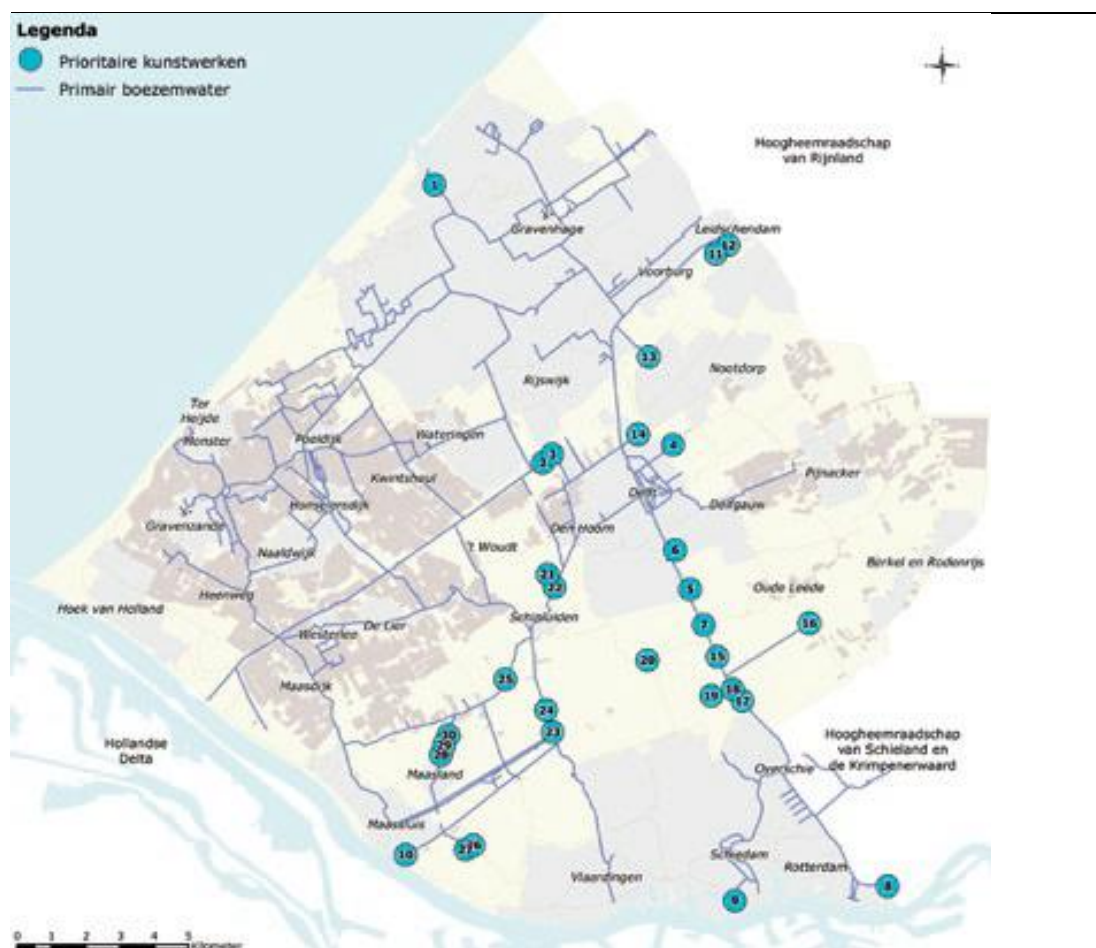
1. Delfland voldoet aan de wet- en regelgeving die betrekking heeft op visstand en vishabitat;
2. Delfland werkt aan verbetering van inrichting ten behoeve van visstand, vishabitat en vismogelijkheden door meekoppelen met ABC-projecten en met activiteiten van de Visstandbeheercommissies;
3. Delfland neemt bij beheer en onderhoud van watergangen visstand en vishabitat-ontwikkeling zoveel mogelijk in acht;
4. Delfland werkt activiteiten uit in een uitvoeringsprogramma om te voldoen aan visgerelateerde wet- en regelgeving ('in compliance');
5. Delfland werkt overige ambities voor vis verder uit binnen het programma 'Water als drager voor natuur'.

Uitvoeringsprogramma vis (2007)

Het hierboven genoemde Uitvoeringsprogramma vis (D&H 20 maart 2007, kenmerk 630053) is gericht op de Nota visbeleid (2006), op basis van wettelijke taken (ambitie 'in compliance'). Op de langere termijn is er ruimte gehouden voor overige ambities en initiatieven ('meeliften' en 'eigen initiatief'). Met de keuze voor 'in compliance' staat Delfland voor de taak bij de uitoefening van het dagelijks waterbeheer het 'huis op orde' te brengen op het gebied van vis, binnen de daarvoor geldende kaders. Deze ambitie vergt een behoorlijke inspanning. In bijlage 1 is meer informatie opgenomen over het Uitvoeringsprogramma.

3.3.2 Visie vismigratie en implementatie (2008)

Delfland heeft een onderzoek laten uitvoeren naar vismigratieknelpunten binnen zijn beheergebied, als onderdeel van de bestuurlijk vastgestelde Visie Vismigratie (vismigratiebeleid; VV 20 november 2008, kenmerk 711940). Opgave was in eerste instantie om voor 2015 dertig prioritair vismigratieknelpunten op te heffen (zie figuur 3.1). De visie hiervoor en uitvoering hiervan is in 2008 bestuurlijk vastgesteld. In de Kadernota 2011 is de uitvoeringsambitie naar beneden bijgesteld. Tot 2015 worden acht prioritair knelpunten opgelost, plus maximaal 12 lager geprioriteerde knelpunten binnen een taakstellend budget. De overige knelpunten worden opgelost na 2015. Aanpassing van bestaande kunstwerken voor vismigratie gedurende de renovatie- en nieuwbouwcyclus wordt kosteneffectief ingezet. In bijlage 1 is meer informatie over het vismigratiebeleid uit 2008 opgenomen.



Figuur 3.1 Ligging van de 30 prioritair vismigratieknelpunten in het beheergebied van Delfland.

3.3.3 Waterbeheerplan 2010-2015

In het Waterbeheerplan 2010-2015 (WBP) zijn onder andere doelen en maatregelen vastgelegd ten aanzien van visstandbeheer en vismigratie. Daarbij gaat het vooral om KRW-doelen en –maatregelen. Ten behoeve van de niet-KRW-wateren is in dit WBP aangegeven dat Delfland in principe geen nieuwe maatregelen neemt, behalve bij prangende kwaliteitsproblemen. Reeds geplande maatregelen (op basis van het eerdere WBP of gemaakte bestuurlijke afspraken) voert Delfland wel uit.

Voor alle overige wateren die niet als KRW-waterlichaam zijn aangeduid, geldt de ecologische waterkwaliteitsdoelstelling om te voldoen aan klasse III volgens de STOWA-beoordelingssystemen. De visstand maakt geen deel uit van deze beoordelingssystematiek. Voor deze niet-KRW-wateren werkt Delfland in de planperiode 2010-2015 gebiedsgerichte ecologische doelen uit en een strategie om deze doelen te bereiken. Dit gebeurt in samenspraak met de provincie. Visdoelen maken hier deel van uit.

In de planperiode 2010-2015 zet Delfland, samen met provincie en gemeenten, vooral in op het natuurvriendelijk inrichten van het watersysteem en het uitvoeren van de gemeentelijke rioleringsplannen. De partijen leggen samen ten minste 28 hectare natuurvriendelijke oever aan, waarvan Delfland 24 hectare voor zijn rekening neemt. Daarnaast realiseren de partijen 15 hectare vispaaiplaats, met name voor roofvissen als snoek. Delfland maakt 22 hectare boezemwatergang geschikt voor het aanleggen van planrijke zones en voert de eerder beschreven vismigratiemaatregelen uit. In het WBP is verder aangegeven dat Delfland in de periode 2010-2015 onderzoekt of er aanvullend beleid nodig is voor het verbeteren van de ontwikkelingsmogelijkheden van aal.

Het programmaplan Schoon Water is de uitwerking van het WBP en bevat de doelen, beoogde (concrete, meetbare) resultaten, strategie en activiteiten voor het programma Schoon Water. Dit plan is verder afgestemd op de (meerjaren)begroting en op de Kadernota 2011.

3.3.4 Kadernota's 2011 en 2013

De Kadernota geeft inzicht in de vorderingen en noodzakelijke bijstelling van het bestuursprogramma van Delfland. Deze bijstelling heeft gevolgen voor de planning en uitvoering van projecten, en voor de daarvoor beschikbare financiële middelen.

Vanuit de Kadernota's 2011 en 2013 zijn ten aanzien van vis drie aandachtsgebieden –afkomstig uit het Programma Schoon Water- voor bezuiniging van direct belang:

- Voor de periode tot 2015 kiest Delfland voor het uitvoeren van de in de Bestuursovereenkomst KRW Delfland opgenomen resultaatverplichte maatregelen die aan 'Brussel' zijn gemeld. Delfland zal de KRW-maatregelen daar inzetten waar het effect het grootst is: daar waar de chemische waterkwaliteit al goed is

en al natuurwaarden aanwezig zijn of waar zich effectgerichte kansen voordoen. Bij de uitvoering van de resultaatverplichte KRW-maatregelen zal Delfland kijken naar de mogelijkheden van het doorvoeren van ecologisch onderhoud binnen de fysieke grenzen van het boezemsysteem. Echter, aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen buiten het boezemsysteem blijven nodig om de gestelde doelen te kunnen halen.

- De nieuwe Beneluxbeschikking Vrije vismigratie biedt ruimte om te prioriteren in de maatregelen die genomen moeten worden. Deze ruimte heeft Delfland al opgenomen in het eigen beleid. In de resultaatverplichte KRW-maatregelen is het vispasseerbaar maken van acht gemalen inbegrepen. Delfland kiest voor het prioriteren en temporiseren van de overige ruim twintig voor vismigratie belangrijke gemalen binnen een taakstellend budget. Naar verwachting zal ruim de helft hiervan (12 kunstwerken) binnen de planperiode 2010-2015 kunnen worden uitgevoerd. De overige vismigratiemaatregelen worden uitgevoerd na 2015.
- Delfland kiest er voor om in het proces naar het 2e SGBP (vóór 2015) de KRW-doelen opnieuw tegen het licht houden en zal hierover in overleg gaan met gebiedspartners.

3.3.5 Overig relevant beleid en instrumenten

Keur

In de Keur 2010 van Delfland en daaraan gekoppelde algemene en beleidsregels zijn bepalingen opgenomen die gerelateerd zijn aan visserij. De bepalingen dienen ter bescherming van de ecologische waterkwaliteit en gaan in op visplannen en de rol daarin van visstandbeheercommissies.

Deze bepalingen blijken echter niet in overeenstemming met de Visserijwet. Waterschappen hebben op grond van de Waterstaatswet geen bevoegdheden om onderwerpen te regelen die via de Visserijwet worden geregeld. Regelgeving zoals de Keur kan de Visserijwet niet aan zich ondergeschikt maken. Via de Visserijwet zijn aan de visserij regels gesteld en via de Visserijwet hebben visrechthebbende hun eigen verantwoordelijkheden en rechten verkregen. Delfland kan alleen via de door haar afgesloten huurovereenkomsten voorwaarden aan de visserij stellen. Delfland kan via de Keur wel sturen op zaken die zijn belangen en doelen kunnen schaden (zoals varen, plaatsing van objecten/vangtuigen).

Uitgifte visrechten

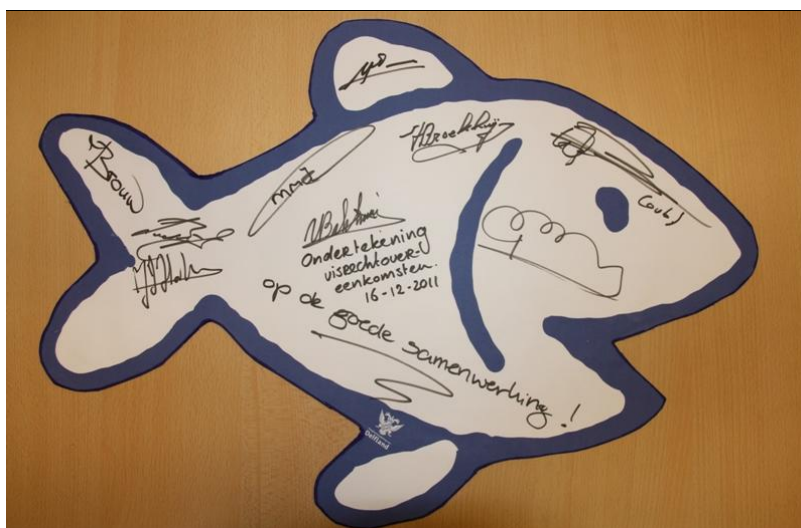
In 2011 heeft Delfland, in nauw overleg met de belanghebbende sportvisserijorganisaties en beroepsvisser, nieuwe standaard huurovereenkomst (HOK) opgesteld. Deze wordt vooruitlopend op de voorliggende Integrale nota

Visbeleid gebruikt bij de uitgifte van alle visrechten (zie ook onderstaand kader). In bijlage 3 zijn deze standaard huurovereenkomsten opgenomen.

Persbericht: prettige samenwerking tussen Delfland en hengelsporters (bron: internetpagina Delfland)

Vrijdag 16 december 2011 hebben het Hoogheemraadschap van Delfland en vijf hengelsportverenigingen de nieuwe visrechtovereenkomsten voor het gebied ondertekend. Hengelsportverenigingen huren daarmee een stukje water waarin hun leden mogen vissen. De afgelopen periode is prettig en nuttig samengewerkt met hengelsportverenigingen en de beroepsvisser in Delfland. De huurovereenkomsten zijn gezamenlijk opgesteld. Er is kaartmateriaal tot stand gekomen waarop is te zien bij welke wateren van Delfland visrecht van toepassing is en voor welke partij. Daarnaast was het ondertekenen van een nieuwe overeenkomst nodig in verband met aangepaste landelijke regels. Bijvoorbeeld rond de visserijwet, bepalingen beroepsvisserij, visplannen en visstandbeheerplannen.

"Met het ondertekenen van de nieuwe overeenkomsten is alles weer bijgewerkt en staan we stil bij de prettige samenwerking met de hengelsportverenigingen", aldus hoogheemraad Ingrid ter Woorst. Visrechten worden verdeeld zodat gezamenlijke wensen en kansen goed worden benut. Bijvoorbeeld voor het evenwicht in waternatuur. In schoon water leven en groeien verschillende dieren en planten. Dit maakt leven op en langs het water aangenaam. Delfland zet zich in voor een schone en gezonde waternatuur. Door vervuiling tegen te gaan, overlast aan te pakken en de natuur te respecteren, werkt Delfland aan schoon water.



Figuur 3.2 Gezamenlijke ondertekening van visrechtovereenkomsten (huurovereenkomsten)

Samenwerking met visserijpartners en andere belanghebbenden

Delfland werkt op het gebied van visstand- en visserijbeheer al enkele jaren samen met sport- en beroepsvisserijpartners, gemeenten en het Recreatieschap Midden-Delfland. De afstemmingsorganen voor deze samenwerking zijn de Visstandbeheercommissie (VBC) Delfland en het Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren.

In zijn begroting reserveert Delfland jaarlijks een financiële bijdrage aan samenwerking, projecten en activiteiten in de VBC en het Overlegplatform. Deze bijdrage is bedoeld om samen te werken aan projecten en activiteiten op het gebied van vis en visserij die bijdragen aan doelen van Delfland. Hierbij kan ook gedacht worden aan projecten of wensen vanuit de visserijpartners. Een voorbeeld hiervan is de knelpuntenkaart die is opgesteld door de VBC Delfland (zie bijlage 2).

4 Uitgangspunten en kaders

4.1 Algemene doelen

4.1.1 'In compliance': doen wat moet

De in hoofdstuk 3 beschreven wet- en regelgeving en het landelijke en Europese beleid zijn in belangrijke mate bepalend voor de doelen en het beleid van Delfland. Daarnaast is Delfland als waterkwaliteitsbeheerder verantwoordelijk voor het 'huis van de vis' en heeft Delfland daarvoor ook een morele verantwoordelijkheid.

Uitgangspunt 1:

Delfland streeft ernaar te voldoen aan de verplichtingen ten aanzien van de visstand, vismigratie en visserij die voortvloeien uit Europese en nationale wet- en regelgeving.

Wijzigingen in of aanvullingen op deze wet- en regelgeving volgt Delfland op en verwerkt ze in zijn beleid. Delfland is daarmee 'in compliance' op het gebied van vis, zowel in de KRW-waterlichamen als in de overige wateren.

Delfland richt zich bij het werken aan duurzame visstanden en een duurzame visserij in eerste instantie op zaken die 'moeten' vanuit de in hoofdstuk 3 beschreven beleidskaders. Het WBP 2010-2015 en de Kadernota's 2011 en 2013⁴ zijn vervolgens leidend. Dat betekent dat de focus ligt op uitvoering van maatregelen ten behoeve van doelen voor KRW-waterlichamen. In het planproces voor het Waterbeheerplan 2016-2021 maakt Delfland een afweging over de inzet op kwaliteitsverbetering in de overige wateren. Voorliggende Nota is daarvoor mede richtinggevend voor wat betreft de visstand.

In deze Nota zijn geen nieuwe ambities, doelen en maatregelen opgenomen ten opzichte van bestaand beleid. Op onderdelen worden in dit hoofdstuk acties en maatregelen voorgesteld die nadere uitwerking geven aan bestaand beleid en geplande maatregelen. Waar dit aan de orde is, is dit aangegeven.

4.1.2 Afleiden van visdoelen

Delfland heeft in zijn Waterbeheerplan 2010-2015 chemische en ecologische doelstellingen vastgesteld voor KRW-waterlichamen. De doelen zoals die zijn vastgesteld in het WBP (inclusief programmaplannen) en Kadernota's zijn leidend voor het werken aan duurzame visstanden.

⁴ Bij mogelijke bijstelling van het beleid en uitvoeringsprogramma's geldt uiteraard de meest actuele Kadernota.

Delfland heeft KRW-visdoelen geformuleerd voor de aangewezen KRW-waterlichamen. Deze doelen zijn vastgesteld op basis van kenmerken en (ecologische) potenties van de KRW-waterlichamen en de daarmee waterhuishoudkundig samenhangende wateren. De visstand wordt als een onderdeel van het aquatisch ecosysteem beschouwd.

Uitgangspunt 2:

Duurzame visstanden hangen voor Delfland samen met een hoger doel: een goed functionerend, duurzaam en gezond aquatisch ecosysteem. De visstand is een goede indicator voor de toestand van de ecologische waterkwaliteit.

Delfland streeft er voor de lange termijn naar dat binnen een watersysteem de randvoorwaarden aanwezig zijn om een gewenste, duurzame en robuuste visstand te kunnen herbergen, die zichzelf zonder verder ingrijpen in stand kan houden. Leidend daarbij zijn de KRW-doelen en de meest doelmatige manier om die te bereiken.

De visstand als indicator voor de ecologische kwaliteit

De visstand is een goede indicator om de ecologische toestand van oppervlaktewateren te beschrijven en te beoordelen. Dit is onderkend in de KRW, waarin de visstand als kwaliteitsindicator is aangeduid. Hiervoor zijn diverse redenen:

- Vissen nemen in de voedselketen op verschillende niveaus een plaats in, waardoor ze een indicatie geven van het functioneren van het gehele watersysteem.
- Vissen leven lang en geven hierdoor informatie over de toestand van het watersysteem gedurende een langere periode.
- Vissen zijn in vrijwel alle wateren aanwezig.
- Vissen hebben relatief grote, diverse leefgebieden.
- Het aantal vissoorten is klein in vergelijking met macrofauna en fytoplankton en de soorten zijn eenvoudig op naam te brengen. De monitoringinspanning en -kosten zijn daarmee relatief beperkt.
- Er is veel bekend over de ecologie van vissoorten en randvoorwaarden waaronder ze leven.

Bij het afleiden van doelen voor de visstand gelden enerzijds beleidsmatige kaders, maar zijn anderzijds de kenmerken en potenties van het watersysteem van belang. Delfland gaat bij het bepalen van doelen voor gezonde, duurzame visstanden uit van het volgende:

- Delfland gaat in de voorbereiding op de 2^e Stroomgebiedbeheerplannen (planperiode 2016-2021) de KRW-ambitie en haalbaarheid van doelen opnieuw beoordelen. Doelen voor de visstand zijn hier onderdeel van, en zullen worden beoordeeld en vastgesteld op basis van een water-/ecosysteemgerichte benadering (zie paragraaf 4.2).

- Delfland monitort zijn KRW-beleid en uitgevoerde KRW-maatregelen. Hierdoor kan waar nodig bijgestuurd worden. Daarnaast wordt kennis gegenereerd voor toekomstige planvorming voor doelen en maatregelen. Hiervoor wordt een beleidsmonitoringprogramma uitgevoerd.
- Delfland werkt in de periode tot 2015 visdoelen uit voor alle wateren in een visstandbeheerplan⁵. KRW-doelen en doelen voor de visstand in overige wateren worden hierbij in samenhang bekeken. De uitwerking van deze doelen vindt plaats in nauw overleg met de visserijpartners, via de overlegorganen (VBC Delfland en Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren). Ook wordt in het visstandbeheerplan stilgestaan bij differentiatie in doelen en visserijgebruik, en wordt nagegaan of een functie 'hengelwater' mogelijk en haalbaar is. Dit traject zal mede als basis dienen voor het vaststellen en/of herzien van visdoelen voor het Waterbeheerplan 2016-2021 of in die planperiode. Dit alles is in overeenstemming met de Kadernota 2013.

Visstandbeheerplan

Waterbeheerders worden geacht een visplan van de visrechthebbenden (sport- en beroepsvisserij) te gaan toetsen aan relevante KRW- en water(kwaliteits)doelen. In het op te stellen visstandbeheerplan worden de kaders aangegeven waarbinnen de visserijsector het visserijbeheer kan uitoefenen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om uitzet van vis en zonerings van visserij in relatie tot visdoelen. Deze kaders worden gebaseerd op de in overleg met de visserijpartners op te stellen visdoelen voor alle wateren binnen Delfland. Inhoudelijk uitgangspunt hierbij voor Delfland is het landelijke proces van doelaflading voor chemische en ecologische waterkwaliteit voor niet-KRW-waterlichamen.

Landelijk start in 2012 een methodiekontwikkeling voor ecologische doelaflading voor 'overige wateren (alle niet KRW-waterlichamen), inclusief vis. Delfland volgt dit proces.

Uitgangspunt 3:

Delfland beschouwt het realiseren van doelen aanvullend op de KRW als een inspanningsverplichting, gericht op de lange termijn. Delfland legt zich geen aanvullende opgave op voor de periode t/m 2015 bovenop de reeds vastgestelde waterkwaliteitsopgaven en maatregelen ten behoeve van de visstand.

In het planproces voor het Waterbeheerplan 2016-2021 maakt Delfland een afweging over de inzet op kwaliteitsverbetering van de overige wateren. Uitwerking van doelen voor niet KRW-waterlichamen vindt in de planperiode 2016-2021 plaats. Voor wat

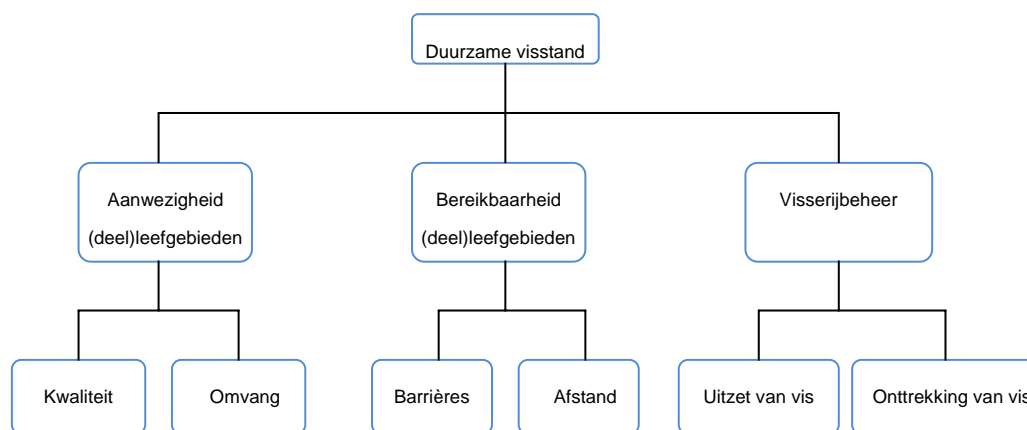
⁵ In overleg met de visserijpartners wordt nog nagegaan of er één visstandbeheerplan wordt opgesteld voor heel het beheergebied, of dat er voor gebieden met specifieke kenmerken of historie wordt overwogen om één of meerdere visstandbeheerplannen op te stellen. Hierbij kan worden gedacht aan een apart nieuw visstandbeheerplan voor Den Haag.

betreft de visstand wordt hierop voorgesorteerd door middel van het bovengenoemde visstandbeheerplan. Dit dient vooral om de samenhang tussen KRW-waterlichamen en niet-KRW-waterlichamen tot uiting te brengen, inclusief uitgekende maatregelenpakketten. Dit is in overeenstemming met het bestaande beleid: het voornemen om een visstandbeheerplan op te stellen. In dit plan worden dus de bovengenoemde onderdelen opgenomen.

4.2 Werken aan duurzame visstanden: integrale benadering

Vissen hebben verschillende deel leefgebieden (habitats) nodig voor het voltooien van hun levenscyclus. De visstand wordt sterk beïnvloed door de aan- of afwezigheid van deze habitats. Een visstand is daarmee in grote mate een afspiegeling van de waterkwaliteit, inrichting en beheer en onderhoud van wateren. Delflands werk aan duurzame, gebiedsspecifieke visstanden valt uiteen in drie componenten, die in samenhang – integraal – worden bekeken (zie ook figuur 4.1):

- de aanwezigheid van leefgebied (habitats) voor vissoorten, qua kwaliteit en omvang;
- de bereikbaarheid van deze habitats voor vissoorten, bepaald door afstand en barrières;
- het uitzetten en onttrekken (wegvangen) van vis – ook wel visserijbeheer genoemd.



Figuur 4.1 Belangrijke aspecten bij het werken aan duurzame visstanden

Het bovenstaande maakt onder meer duidelijk dat bijvoorbeeld het opheffen van barrières in een watersysteem – lees: het vispasseerbaar maken van kunstwerken – als losstaande maatregel niet per definitie toereikend is voor verbetering van vispopulaties en visstanden. De kwaliteit van een watersysteem, bepaald door

waterkwaliteit, inrichting en beheer, en de omvang van een watersysteem, zijn ook van belang.

Delfland werkt aan de benodigde kwaliteit van het watersysteem (vishabitat) door de chemische en fysisch-chemische waterkwaliteit waar mogelijk te verbeteren, en door het uitvoeren van inrichtingsmaatregelen en beheer en onderhoud, in en buiten KRW-waterlichamen.

Het werken aan betere mogelijkheden voor vismigratie – het vispasseerbaar maken van kunstwerken – is gericht op het vergroten van de omvang van het leefgebied van vis en de bereikbaarheid van habitats.

Daarnaast kan de visstand beïnvloed worden door het ingrijpen in de visstand zelf: uitzetten en/of onttrekken van vis. Delfland wil over dit visserijbeheer afstemmen met visserijorganisaties en waar nodig reguleren via de uitgifte van visrechten en het werken met visplannen.

Deze benadering is voor Delfland de basis voor het werken aan zijn doelen ten aanzien van vis. In de navolgende paragrafen wordt dit per onderwerp nader uitgewerkt.

4.3 Werken aan vrije vismigratie

4.3.1 Werken aan bereikbaarheid van 'het huis van de vis'

Het verbeteren van vismigratiemogelijkheden is een belangrijke peiler voor Delfland bij het werken aan duurzame visstanden in het beheergebied. Delfland werkt voor de lange termijn aan vrije vismigratie vanuit de in paragraaf 4.2 beschreven integrale benadering van duurzame visstanden. Daarbij zijn de bestuurlijk vastgestelde KRW-doelstellingen en –maatregelen, en de Visie Vismigratie, in beginsel leidend.

Vispasseerbaar maken van prioritaire knelpunten

Het vispasseerbaar maken van kunstwerken is één van de maatregelen voor het behalen van doelen voor de visstand.

Uitgangspunt 4:

Delfland werkt aan vrije vismigratie, mits maatregelen daartoe effectief⁶ en haalbaar zijn binnen financiële en technische kaders. Delfland heeft de vismigratieknelpunten in zijn beheergebied gerubriceerd in 'noodzakelijk' (KRW-resultaatsverplichting), 'prioritair' en 'wenselijk'. Deze prioritering en indeling is tot stand gekomen op basis van de volgende criteria:

⁶ Delfland volgt ontwikkelingen op het gebied van vispassages. Innovatie en doorontwikkeling van technieken zijn hierbij belangrijk. Door 'learning by doing' wordt gewerkt aan effectiviteit. In de huidige planperiode wordt een aantal zaken en technieken nog onderzocht.

- *in het gebied achter de kunstwerken is voldoende oppervlak aan geschikt leefgebied voor doelvissoorten aanwezig en zijn er geen factoren aanwezig die nadelige gevolgen voor migrerende vissen kunnen hebben*
- *de verwachting is dat het vispasseerbaar maken op lange termijn bijdraagt aan duurzame visstanden en visdoelen in de KRW-waterlichamen*
- *er zijn geen nadelige effecten van de intrek van migrerende vissen op kwetsbare vissoorten of kwetsbare gebieden/watersystemen achter het kunstwerk te verwachten*

Delfland werkt in de periode tot en met 2015 als volgt aan het verbeteren van vismigratiemogelijkheden:

- 8 gemalen van de 30 kunstwerken die in de Visie Vismigratie en het WBP 2010-2015 zijn aangeduid als noodzakelijk en prioritair (waarvan 5 KRW-knelpunten) en worden in de planperiode t/m 2015 tweezijdig vispasseerbaar gemaakt.
- Zoveel mogelijk (12) van de niet-prioritaire en wenselijke vismigratieknelpunten worden t/m 2015 opgelost binnen een taakstellend budget.

Vismigratie bij nieuwbouw en renovatie van kunstwerken

Delfland onderhoudt en renoveert zijn kunstwerken regelmatig. Ook vindt soms bouw van nieuwe kunstwerken plaats om de gewenste waterhuishouding te optimaliseren en/of te kunnen garanderen. Hierbij kan het kosteneffectief zijn om het vispasseerbaar maken tegelijkertijd mee te nemen ('werk-met-werk maken').

Uitgangspunt 5:

Delfland streeft ernaar verdere versnippering van watersystemen – in het bijzonder prioritaire vismigratieroutes – te voorkomen. Het streven is om nieuw te bouwen en te renoveren kunstwerken zoveel mogelijk tweezijdig vispasseerbaar te maken, mits kosteneffectief. Wanneer dat niet mogelijk is, wordt gestreefd naar eenzijdige vispasseerbaarheid.

Wanneer ook eenzijdig vispasseerbaar maken vanwege financiële, technische of waterhuishoudkundige redenen niet mogelijk is, wordt nagegaan of het kosteneffectief is om kunstwerken visveilig⁷ uit te voeren.

In de renovatiecyclus van kunstwerken wordt in de voorbereidingsfase onderzocht of kunstwerken (tweezijdig) vispasseerbaar kunnen worden uitgevoerd, met in achtneming van het bovenstaande. Aanvullend geldt dat er financiering mogelijk moet zijn vanuit het bestuurlijk vastgestelde en beschikbaar gestelde krediet voor het nieuwe kunstwerk, of uit andere financieringsbronnen.

⁷ Met 'visveilig' wordt bedoeld dat vissen niet verwond of gedood worden door opvoerwerktuigen of met bemaling gepaard gaande drukverschillen en turbulentie. Het streven van Delfland is verwonding aan en sterfte van vis door gemalen zoveel mogelijk te minimaliseren. Dit geldt overigens ook voor andere kunstwerken, zoals sluizen, inlaten, stuwen e.d. Visveilige uitvoering kan door aanpassing van opvoerwerktuigen/kunstwerken, maar ook door toepassing van visweringsystemen.

Delfland werkt voor deze uitgangspunten in 2012/2013 een afwegingskader⁸ uit, dat in de toekomst gebruikt wordt voor onderbouwing van afwegingen op basis van kosteneffectiviteit. Dit – en het bovenstaande – is een verdere detaillering van de Visie Vismigratie. Doel is de financiële middelen doelmatig in te zetten voor vrije vismigratie, in lijn met het Waterbeheerplan 2010-2015.

4.3.2 Activiteiten van derden: voorkomen van versnippering

Uitgangspunt 6:

Delfland wil verdere versnippering van watersystemen met betrekking tot vismigratie door activiteiten van derden zoveel mogelijk voorkomen

Delfland verankert dit onderwerp in een toetskader voor vergunningverlening (Keur, algemene regels en beleidsregels). Dit toetskader is in ontwikkeling, behandeld onder meer relevante onderwerpen rondom vismigratie en vishabitat en zal worden toegepast bij het beoordelen van vergunningaanvragen vanuit de Waterwet en Keur. Ten behoeve van de ontwikkeling van het toetskader met het oog op vismigratie wordt voor verschillende typen kunstwerken (duikers, stuwten, dammen, gemalen) een afwegingskader gemaakt. Alle aspecten die een rol spelen bij afwegingen rondom vismigratiemaatregelen worden hierin betrokken, inclusief de afstemming met vergunningverlening en handhaving.

Dit is een verdere uitwerking van de Visie Vismigratie en een invulling van het toetskader voor vergunningverlening (lopend) voor wat betreft vismigratie. Hierdoor wordt de Visie Vismigratie verder geborgd binnen de verschillende organisatieonderdelen en werkzaamheden binnen Delfland.

4.4 Werken aan vishabitat

4.4.1 Werken aan inrichting van 'het huis van de vis'

Uitgangspunt 7:

Delfland voert habitatgerichte maatregelen – natuurvriendelijke oevers, vispaaiplaatsen – uit, gericht op het behalen van KRW-doelen. De aard en de omvang van de maatregelen zijn en worden waterlichaamspecifiek bepaald door de gestelde KRW-doelen, en vastgelegd in het WBP/programmaplan Schoon Water en Kadernota's.

⁸ In dit afwegingskader worden tevens heldere definities van de hier gehanteerde begrippen opgenomen (visveiligheid, kosteneffectiviteit, etc.). In het afwegingskader worden tevens handvatten ontwikkeld voor toepassing bij het door Delfland te ontwikkelen 'ecologisch toetskader' voor vergunningverlening en handhaving.

De meeste oppervlaktewateren zijn niet aangeduid als KRW-waterlichaam. Er is voor veel KRW-waterlichamen wel een directe relatie met de daarop aansluitende wateren qua waterhuishouding én ecosysteem, inclusief visstand. Daarom gaat Delfland uit van de in paragraaf 4.2 beschreven integrale, systeemgerichte benadering.

Maatregelen treffen in en langs waterlichamen is vaak kostbaar. Ook is er soms sprake van ruimtegebrek en/of andere planvorming die het nemen van maatregelen in en langs waterlichamen soms bemoeilijken. Delfland gaat hier als volgt mee om:

- Voor het realiseren van de KRW-opgaven gaat Delfland uit van een water- en ecosysteemgerichte benadering. In de periode tot 2015 wordt bezien hoe KRW-doelen voor de visstand doelmatig en kosteneffectief gerealiseerd kunnen worden door uitvoering van geplande maatregelen binnen of buiten de KRW-waterlichamen. Daarbij gaat het om onder andere vispaaiplaatsen en ecologisch waardevolle zones.
- Delfland stimuleert andere partijen om inrichtings- en beheermaatregelen te nemen voor vis wanneer dit bijdraagt aan gestelde doelen. Dit wordt door Delfland ingebracht in trajecten voor ruimtelijke planvorming.
- Vispaaiplaatsen en natuurvriendelijke oevers worden zodanig ontworpen en ingericht dat gewenste vissoorten deze zones goed kunnen bereiken en optimaal kunnen gebruiken als (deel)leefgebied. Goede spreiding van deze voorzieningen over waterlichamen is een uitgangspunt, mits er hiervoor ruimtelijk en technisch mogelijkheden zijn. Delfland borgt dit alles door ontwikkeling van programma's van eisen voor vispaaiplaatsen en natuurvriendelijke oevers in 2012/2013, en door inbreng van ecologisch advies bij alle plannen en ontwerpen voor inrichtingsprojecten.

Bovenstaande activiteiten liften mee in bestaande en geplande projecten en activiteiten, waaronder de planvorming voor het tweede KRW-stroomgebiedbeheerplan.

Afstemming op visserijgebruik

Bereikbaarheid en bevisbaarheid van wateren zijn belangrijk voor de sportvisserij. Daarnaast willen sport- en beroepsvisserij hun kennis en ervaring inbrengen in projecten van Delfland die een relatie hebben met vis, visstand en visserij. Vanuit dat oogpunt is afstemming van de aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen op sportvisserijgebruik gewenst.

Uitgangspunt 8:

Delfland wil bij de voorbereiding en uitvoering van inrichtingsmaatregelen in en langs watergangen waar mogelijk rekening houden met de wensen van de visserijpartners, mits dit geen negatieve consequenties heeft voor waterkwaliteitsdoelen en niet leidt tot onaanvaardbaar hogere kosten voor Delfland.

De VBC Delfland en het Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren vormen de overlegorganen voor afstemming over dit onderwerp.

In de op te stellen visstandbeheerplannen (zie paragraaf 4.1.2) wordt aangegeven op en langs welke wateren visserijgebruik in meer of mindere mate gewenst is, en hoe Delfland daarop in wil en kan spelen in inrichtingsprojecten.

Uitgangspunt 9:

Delfland beslist desgevraagd per geval om al dan niet bij te dragen aan visgerelateerde activiteiten van derden. Redenen hiervoor kunnen zijn: meeliften in projecten, voor zover het bijdraagt aan doelen van Delfland, of bestuurlijke redenen om ergens aan bij te dragen.

Andere organisaties dan Delfland kunnen in en met hun maatregelen en projecten bijdragen aan (vis)doelen van Delfland. Anderzijds kunnen deze maatregelen en projecten het bereiken van doelen van Delfland belemmeren. Afwegingen om bij te dragen aan projecten van derden zijn:

- Snelheid tot resultaat – resultaatgericht
- Doelmatigheid: realisatie- en beheerkosten
- Meetbaar/aantoonbaar effect van maatregelen in relatie tot doelen van Delfland
- Draagvlak bij en samenwerking met externe partijen
- Verplichte maatregelen gaan voor
- Communicatie: actief uitdragen van activiteiten van Delfland

Uitgangspunt 10:

Delfland wil de habitatkwaliteit voor vis in watersystemen borgen. Activiteiten van derden mogen geen negatieve invloed hebben op doelen en maatregelen ten behoeve van vishabitat.

Delfland verankert dit voor ten minste vispaaiplaatsen en ecologisch waardevolle zones in een toetskader voor vergunningverlening (zie ook 4.3.2). Ten behoeve van de ontwikkeling van het toetskader met het oog op vishabitat worden in de huidige planperiode uitgangspunten en richtlijnen opgesteld voor gewenste ontwikkeling/inrichting en behoud van vispaaiplaatsen en ecologisch waardevolle zones. Dit gebeurt zoveel mogelijk gebiedsgericht. Alle aspecten die een rol spelen bij afwegingen rondom vishabitat worden hierin betrokken, inclusief de afstemming met vergunningverlening en handhaving.

4.4.2 Beheer en onderhoud van wateren in relatie tot vis

Maaibeheer

Maaibeheer van water en oevers heeft effect op de vegetatie in en om het water, en op de visstand. Bij het uitvoeren van werkzaamheden in en langs watergangen en waterkeringen kan Delfland beschermde flora en fauna tegenkomen, waaronder vissen.

Kortom: beheer van water- en oevervegetaties is een belangrijk aspect voor bescherming en ontwikkeling van de visstand.

Uitgangspunt 11:

Delfland werkt bij beheer- en onderhoudswerkzaamheden conform de door de Unie van Waterschappen opgestelde en door het Ministerie van EL&I goedgekeurde Gedragscode Flora- en faunawet. Waar mogelijk wil Delfland het maaibeheer ook aanpassen en meer water- en oevervegetatie laten staan. Delfland streeft verder naar optimaal functioneren van vispaaiplaatsen, overwinteringsgebieden⁹ en natuurvriendelijke oevers. Waar nodig past Delfland daarvoor maatwerk bij het beheer en onderhoud toe. Onder andere op deze wijze wil Delfland bijdragen aan verbetering van het 'huis van de vis'.

Delfland wil bij beheer en onderhoud van wateren waar mogelijk rekening houden met de visstand, door (op bepaalde plaatsen) minder te maaien. Door het beheer en onderhoud beter af te stemmen op de daadwerkelijke gebruiksfunctie van een (deel van een) oever of water voor vissen kan aanvullend bijgedragen worden aan onder andere het behalen van visdoelen. Dit kan alleen wanneer hydraulische randvoorwaarden (af-/aanvoercapaciteit en/of bergend vermogen) dat mogelijk maken. Door meer maatwerk toe te passen en na te gaan of minder beheer en/of onderhoud mogelijk is, kan bovendien mogelijk geld worden bespaard. Met minder intensief, gedifferentieerd maaibeheer werkt Delfland aan vegetatieontwikkeling in het water en langs de oevers, en daarmee aan plantminnende, duurzame visstanden. Hiervoor voert Delfland in 2013 een pilot uit in de boezem. De ervaringen daarvan worden meegenomen bij de uitwerking van richtlijnen en verwerking in beheer- en onderhoudsplannen en -bestekken in de periode tot 2015.

Wanneer maaisel na maaiwerkzaamheden niet uit de waterloop wordt verwijderd en achterblijft, kan zuurstoftekort optreden als gevolg van verrotting. In met name ondiepe waterlopen kan hierdoor vissterfte optreden. Delfland wil dergelijke situaties voorkomen en verwijdert maaisel uit waterlopen tijdens of direct na maaiwerkzaamheden. In beginsel wordt maaisel afgezet op de oever, tenzij er sprake

⁹ Een overwinteringsgebied of overwinteringsplaats is een dieper (>1,5 meter) en/of luw gelegen deel van het water, waar vis samenschuult in de winterperiode.

is van een specifieke natuur-/waterkwaliteitsdoelstelling of er geen ruimte is voor afzet op de oever. In die gevallen wordt maaisel afgevoerd.

Rekening houden met visserijbelangen

Bereikbaarheid en bevisbaarheid van wateren zijn belangrijk voor de sportvisserij. Vanuit dat oogpunt is afstemming van maai-beheer op sportvisserijgebruik gewenst. Dit kan ook gelden voor de beroepsvisserij.

Uitgangspunt 12:

Delfland wil waar mogelijk bij onderhoud en beheer van watergangen rekening houden met de wensen van de visserijpartijen, mits dit niet leidt tot onaanvaardbaar hogere kosten en/of onderhoudsinspanningen voor Delfland.

De VBC Delfland en het Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren vormen de overlegorganen voor watersysteem- of gebiedsgerichte afstemming over dit onderwerp. Gebiedsgerichte uitwerking hiervan kan plaatsvinden in het op te stellen visstandbeheerplan (zie paragraaf 4.1.2). Daarbij geldt uiteraard dat Delfland niet alleen rekening houdt met visserijwensen. Ook andere aspecten, (gebruiks)functies en doelen weegt Delfland mee bij het bepalen van mogelijkheden.

Baggerwerkzaamheden en vis

Onderhoudswerkzaamheden aan oppervlaktewateren als baggeren en herprofilering kunnen tijdelijk of structureel effect hebben op de visstand of op specifieke vissoorten. Ophoping van bladval kan leiden tot baggeraanwas, lage zuurstofconcentraties en mogelijk vissterfte. Daarnaast leidt bagger dat rijk is aan organisch materiaal in sommige gevallen tot kroosdekken, die het probleem van lage zuurstofconcentraties verergeren. Baggeren is daarom een belangrijke onderhoudsmaatregel voor de visstand.

Bij baggerwerkzaamheden dient altijd rekening te worden gehouden met de aanwezige visstand, los van of het om beschermde vissoorten gaat of niet (zorgplicht). Omgang met beschermde vissoorten is vastgelegd in de eerdergenoemde gedragscode Flora- en faunawet. Delfland werkt volgens deze gedragscode.

Uitgangspunt 13:

Delfland beperkt negatieve effecten van baggerwerkzaamheden op vissen zoveel mogelijk. Daartoe werkt Delfland bij baggerwerkzaamheden conform de door de Unie van Waterschappen opgestelde en door het Ministerie van EL&I goedgekeurde Gedragscode Flora- en faunawet.

Waar dit vanuit het belang van de visstand en/of de waterkwaliteit gewenst en/of zinvol is en wanneer dit niet leidt tot onaanvaardbaar hogere kosten, wil Delfland uitvoering van baggerwerk combineren met de aanleg van overwinteringsplaatsen voor vis.

In wateren waar vissen niet kunnen ontsnappen naar andere (delen van) wateren gebeurt dit door voorafgaand aan werkzaamheden vissen weg te vangen, tijdelijk elders op te slaan en na de werkzaamheden weer terug te plaatsen in het water van herkomst. De noodzaak voor het tijdelijk wegvangen van vissen is niet voor alle wateren even groot en wordt per project/waterloop in beeld gebracht. Ook wordt de uitvoeringsperiode afgestemd op de voortplantings- en rustperiode van vissen, conform de Gedragscode Flora- en faunawet.

Wanneer tijdelijk wegvangen van vis aan de orde is, stemt Delfland dit voorafgaand aan de werkzaamheden af met de visrechthebbende(n). Waar mogelijk en relevant worden visrechthebbenden ook betrokken bij de uitvoering van de genoemde maatregelen ter bescherming van vissen. Delfland ontwikkelt een protocol waarin de te volgen werkwijze bij baggerwerkzaamheden ten aanzien van vis wordt vastgelegd en borgt dit in de interne organisatie en bij uitbestedingen. Delfland neemt het initiatief om samen met gemeenten binnen het beheergebied een eenduidige werkwijze af te spreken voor de omgang met vis bij baggerwerkzaamheden.

Bij het uitvoeren van baggerwerkzaamheden gaat Delfland uit van de benodigde dimensies (diepte) van watergangen volgens de legger. Overwinteringsplaatsen zijn aanvullend hierop. Dit zijn delen van wateren die dieper dan de leggerdiepte worden gegraven (minimaal 1,5 meter waterdiepte). Hier kan vis overwinteren. Nut, noodzaak en functionaliteit van de maatregelen zijn watersysteemafhankelijk en bepaalt Delfland in de voorbereidingsfase voor baggerwerkzaamheden, in overleg met de visserijpartners. Delfland beslist op basis van (beheer)kosten, technische aspecten en het verwachte ecologische effect van de maatregel over eventuele uitvoering. Gebiedsgerichte uitwerking hiervan kan plaatsvinden in het op te stellen visstandbeheerplan (zie paragraaf 4.1.2).

Dit zijn nieuwe maatregelen voor Delfland, die nog niet in bestaand beleid geborgd zijn. Met deze maatregelen werkt Delfland bij beheer- en onderhoudswerkzaamheden, samen met visserijpartners, aan bescherming van de visstand en aan verbetering van het 'huis van de vis'.

4.5 Uitgangspunten en kaders voor visserij en visserijbeheer

4.5.1 Waar mag men vissen?

Uitgangspunt 14:

Delfland hanteert als uitgangspunt dat gevestigd mag worden in wateren die in zijn eigendom zijn, mits dit gebruik niet in strijd is met de aan het water toegekende functies en/of waterkwaliteitsdoelen. Visserijgebruik mag het bereiken van de waterkwaliteitsdoelen niet in gevaar brengen.

Delfland bepaalt vóór de volgende planperiode (2016-2021) welke wateren, gelet op de functie(s) en doelstellingen, al dan niet geschikt zijn om te vissen (bijvoorbeeld wateren met een functie voor de natuur). Ook kan het zijn dat visserij alleen mogelijk is onder bepaalde voorwaarden. Dit wordt gedaan in overleg met de overlegorganen (VBC en Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren) en meegenomen in het traject voor het op te stellen visstandbeheerplan (zie 4.2).

Visserij in zwemwateren

Voor zwemwateren met waterkwaliteitsproblemen (blauwalgen) die aantoonbaar mede veroorzaakt worden door sportvisserij (gebruik van lokvoer, aas) geldt dat Delfland in overleg met de visrechthebbende(n) en – waar relevant – derden komt tot maatregelen om de belasting van het water door sportvissers te beperken tot een aanvaardbaar niveau.

Binnen Delfland zijn diverse wateren met de functie zwemwater aanwezig. In deze wateren wordt meestal ook gevestigd door sportvissers. In sommige gevallen is er in zwemwateren sprake van waterkwaliteitsproblemen: blauwalgenbloei door hoge belasting met voedingsstoffen. Dit kan mede veroorzaakt worden door het vrijkomen van voedingsstoffen uit door sportvissers gebruikt lokvoer en/of (lok)aas.

Voor zwemwateren die in eigendom zijn van Delfland geldt dat Delfland hiervoor zelf afspraken kan maken met visserijorganisaties. Waar nodig stelt Delfland nadere kaders aan het visserijgebruik op zwemwateren, via de huurovereenkomsten voor visrechten. Voor zwemwateren in eigendom van derden geldt dat Delfland in overleg met deze derden en de relevante visserijorganisaties komt tot maatregelen.

4.5.2 Uitgifte van visrechten binnen Delfland

Het visrecht op binnenwateren is gekoppeld aan het eigendom van (de grond onder) het water. Delfland kan alleen direct sturen op uitgifte van visrechten voor die wateren waar Delfland eigenaar is.

Uitgangspunt 15:

Delfland streeft ernaar het visrecht voor wateren in eigendom te verhuren via huurovereenkomsten aan visserijpartners. Voor de uitgifte van visrechten sluit Delfland aan bij het Rijksbeleid. Dat betekent dat uitgegaan wordt van de volgende splitsing van de visrechten:

- *Het aalvisrecht (visserij op aal/paling) wordt uitgegeven aan beroepsvisserij.*
 - *Het schubvisrecht wordt uitgegeven aan de sportvisserij.*

Delfland geeft het visrecht aan uitsluitend hengelsportorganisaties en aan beroepsvissers uit in de vorm van huurovereenkomsten. Beroepsvissers moeten conform de Uitvoeringsregeling Visserij gerechtigd zijn om te vissen met beroepsvistuigen.

Visrechten worden uitgegeven door gebruik van de standaard huurovereenkomsten voor visrechten van Delfland (zie bijlage 3). Deze is bestuurlijk vastgesteld door Delfland in 2011. Kosten van de Kamer voor de Binnenvisserij voor registratie van huurovereenkomsten komen voor rekening van de huurder van het visrecht. In de Visserijwet is de uitgifte van visrechten gesplitst in onder andere aal- en schubvisrechten.

Bijvangst aan uitheemse krabben en kreeften mag worden behouden door beroepsvissers met aalvisrecht.

Deze werkwijze en uitgangspunten zijn met de introductie van de standaardhuurovereenkomsten (bijlage 3) al bestaande praktijk. In deze Nota wordt dit vastgelegd.

Uitgangspunt 16:

Delfland hanteert voor de uitgifte van visrechten standaard huurovereenkomsten voor sport- en beroepsvisserij. Hierin zijn voorwaarden opgenomen voor uitoefening van de visserij. Delfland wacht de ontwikkelingen in het rijksbeleid rondom visrechtenuitgifte en visplannen af. Wanneer er duidelijkheid is over de landelijke beleidslijnen en/of wetgeving (naar verwachting 2013), past Delfland deze wetgeving en beleidslijnen toe op zijn eigen visrechtenuitgifte en de omgang met visplannen.

De standaard huurovereenkomsten voor sport- en beroepsvisserij (bijlage 3) van Delfland bevatten voorwaarden voor uitoefening van het visserijbeheer. Hieronder wordt nader ingegaan op enkele aspecten daaruit. Los hiervan is uiteraard alle visserijgerelateerde Nationale wet- en regelgeving van toepassing op de uitoefening van sport- en beroepsvisserij.

Het deelnemen aan een VBC¹⁰ en het opstellen van een visplan zijn verplichte voorwaarden voor de huurder van visrechten van Delfland. Dit is vastgelegd in de standaard huurovereenkomsten (bijlage 3). In het visplan wordt beschreven hoe de visserij wordt uitgevoerd en hoe het overige visserijbeheer wordt vormgegeven. Het visplan en de uitvoering van de visserij mogen niet strijdig zijn met (ecologische) waterkwaliteitsdoelen en toegekende functies aan wateren. Uitgangspunt is dat visserij in de toekomst plaatsvindt conform een door Delfland goedgekeurd visplan. NB. Deze voorwaarden gelden alleen voor wateren waarvan Delfland eigenaar is. Gewenst is dat ook andere watereigenaren deze voorwaarden bij hun uitgifte van visrechten (gaan) hanteren. Zie daarvoor hieronder ('Uniformering uitgifte van visrechten'). Het toetsen van de visplannen is immers niet alleen relevant vanuit de Visserijwetgeving. Delfland volgt de landelijke ontwikkelingen, waarbij onderzocht wordt op welke manier de waterbeheerder die geen eigenaar is, maar wel (KRW-) doelstellingen heeft, visplannen zou kunnen toetsen aan die doelstellingen.

Het tijdpad en de wijze van omgang met visplannen in relatie tot visrechtenuitgifte zijn afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen hierin: aanpassing Visserijwet en toetsingskader voor Visplannen. Vooralnog gelden bovenstaande uitgangspunten. Visplannen worden opgesteld met coördinatie door de VBC Delfland en het Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren⁸. Delfland streeft hierbij naar een pragmatische werkwijze en beperking van de administratieve last, zowel voor visserijpartijen als voor zichzelf. Delfland participeert ambtelijk als adviseur bij het opstellen van de visplannen. De definitieve visplannen dienen ter (bestuurlijke) goedkeuring aan Delfland te worden voorgelegd.

Uniformering uitgifte van visrechten

Het uniformeren van de uitgifte van visrechten en daarbij gehanteerde voorwaarden met andere watereigenaren binnen Delfland is gewenst. Het borgen van de belangen van Delfland is hiermee beter mogelijk dan wanneer er veel diversiteit in uitgifte van visrechten en/of in voorwaarden is. Daarnaast geeft dit voor visserijorganisaties helderheid en eenduidigheid.

Uitgangspunt 17:

Delfland streeft naar uniformering van voorwaarden voor de uitgifte van visrechten met andere uitgevers van visrechten (gemeenten, recreatieschappen e.a.).

Dit draagt bij aan de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen en is daarmee van groot belang voor Delfland. Daarnaast kan dit verder bijdragen aan het positieve

¹⁰ Momenteel zijn dit de VBC Delfland en het Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren. Mogelijk worden in de toekomst nog andere VBC's binnen Delfland opgericht, zoals voor het gebied van de gemeente Rotterdam. Hiervoor gelden dan dezelfde beleidslijnen.

functioneren van en goede onderlinge relaties in de VBC en het Overlegplatform Haagse Wateren.

Delfland neemt in 2013 het initiatief voor deze uniformering. Dat gebeurt via de reguliere contacten met gemeenten¹¹, terreinbeheerders en andere organisaties. Delfland hanteert de eigen standaard huurovereenkomsten voor sport- en beroepsvisserij (bijlage 3) daarbij als leidraad.

4.5.3 Vrijliggende en vrijvallende visrechten van Delfland

Uitgangspunt 18:

Vrijliggende¹² (momenteel geen huurovereenkomst of schriftelijke toestemming uitgegeven) en vrijvallende aalvisrechten (na ontbinden overeenkomst) worden door Delfland niet opnieuw verhuurd. Dit ter bescherming van de aalstand. Voor vrijliggende en vrijvallende schubvisrechten bepaalt Delfland, in overleg met de visserijpartners, of en aan wie deze worden uitgegeven. Daarbij spelen waterkwaliteitsdoelstellingen en toegekende functies aan wateren een belangrijke rol.

De bestaande visrechtensituatie wordt gerespecteerd. Tevens specificeert Delfland in het op te stellen visstandbeheerplan (zie 4.1.2) voor welke wateren met vrijliggende visrechten wel of geen visrechten worden verhuurd.

4.5.4 Omgang met uitzetten en onttrekken van vis

Uitgangspunt 19:

Delfland streeft naar een duurzame en natuurlijke visstand behorende bij het betreffende watertype. Dat betekent dat een visstand zichzelf duurzaam in stand kan houden zonder ingrijpen van buitenaf. Daarom is Delfland terughoudend ten aanzien van het uitzetten van vis. De insteek van Delfland ten aanzien van het uitzetten van vis is dan ook 'Nee, tenzij ...'

Mogelijk komen er vanuit landelijk beleid (Visserijwet, toetsingskader visplannen) in de komende jaren nadere bepalingen voor het uitzetten van vis en daarbij te hanteren uitgangspunten en voorwaarden. Delfland volgt de ontwikkelingen en verwerkt de landelijke beleidsaanpassingen te zijner tijd in zijn beleid.

¹¹ De gemeente Den Haag heeft al aangegeven positief tegenover dit voornemen te staan.

¹² Hiermee wordt de situatie bedoeld waarin een huurovereenkomst door een visrechthebbende wordt beëindigd aan het eind van de looptijd, en de situatie waarin visrechten voor wateren in eigendom van Delfland nog niet zijn uitgegeven. Het betreft dus niet het aflopen van een huurovereenkomst waarvoor verlenging gewenst is.

Voor het uitzetten van vis geldt 'nee, tenzij':

- er een nauwkeurig overzicht en onderbouwing van gewenste uitzettingen in het visplan is (tijdstip, hoeveelheden, soort en plaats)¹³;
- dit niet leidt tot negatieve effecten op gestelde (ecologische) waterkwaliteitsdoelen, aan te tonen door visrechthebbende(n), te toetsen door Delfland;
- het visplan door het waterschap is goedgekeurd.

Andere omstandigheden waarbij visuitzet mogelijk is, is na vissterfte als gevolg van calamiteiten of als herintroductie van inheemse vissoorten. Onder dit laatste valt ook het uitzetten van gewenste vissoorten als snoek, ten behoeve van verbetering van de visstand.

Voor uitzetten komen (conform de Flora- en faunawet) in principe alleen inheemse vissoorten in aanmerking die zijn opgenomen in de bijlage 1 van de Uitvoeringsregeling Visserij, dus geen exoten. Exotische vissoorten zijn niet-inheemse vissoorten die de soortensamenstelling, visstand en waterkwaliteit van het oppervlaktewater negatief kunnen beïnvloeden. Uitzetten van exotische vissoorten en kruisingen van vissoorten staat Delfland in principe niet toe. Delfland houdt toezicht op het uitzetten van vis door middel van de huurovereenkomsten met de visrechthebbenden en afstemming hierover in de VBC. Daarnaast beschrijft Delfland specifieke kaders voor het uitzetten van exotische vissoorten en van kruisingen van vissoorten in de visstandbeheerplannen. Tevens toetst Delfland de visplannen op dit aspect.

Onttrekken van vis

Onttrekking van vis gebeurt vooral door beroepsmatige visserij. In de visserijwetgeving zijn hieraan voorwaarden verbonden. Onttrekking van vis door sportvissers komt in mindere mate voor. Delfland streeft naar gezonde en duurzame visstanden. Daarom draagt Delfland via de VBC en het Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren actief uit richting sportvisserijpartners dat het terugzetten van gevangen vissen door sportvissers gewenst is. Dit terugzetten dient plaats te vinden in het water waar de vis gevangen is.

Uitgangspunt 20:

Delfland draagt actief uit naar sportvisserijpartners dat het onttrekken van vis door sportvissers ongewenst is, en dat het terugzetten van vis in het water van herkomst te allen tijde gewenst is.

Ingrijpen in de visstand ten behoeve van waterkwaliteitsdoelen

¹³ Zolang er nog niet is gestart met het opstellen en toetsen van visplannen stemt Delfland in de VBC's af over eventueel door visserijpartijen gewenste uitzettingen van vis.

Het eenmalig of planmatig/meerjarig ingrijpen in de visstand door middel van het verwijderen van (bodemwoelende) vissen – ook wel actief biologisch beheer (ABB) of beheersvisserij genoemd – kan onder voorwaarden bijdragen aan het behalen van waterkwaliteitsdoelstellingen.

Uitgangspunt 21:

Delfland gaat ten aanzien van ingrijpen in de visstand ten behoeve van waterkwaliteitsverbetering uit van het volgende:

- *Delfland sluit aan bij het landelijke beleid ten aanzien van ABB en beheersvisserijen (Rijk, Unie van Waterschappen).*
- *Wanneer ingrijpen in de visstand gewenst is, gebeurt dit altijd in nauw overleg met de visserijpartners, via de VBC Delfland en het Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren.*

4.6 Onderzoek en monitoring

4.6.1 Reguliere Toestand-/Trend- en projectmonitoring

De visstand is een indicator voor de ecologische waterkwaliteit en ontwikkelingen daarin. Inzicht in de visstand is daarom belangrijk voor inzicht in (ontwikkelingen in) en het sturen van het ecologisch functioneren van watersystemen.

Uitgangspunt 22:

Delflands intentie is om meer inzicht te krijgen in de visstand in zowel KRW-waterlichamen als in overige wateren.

Delfland werkt hier als volgt aan:

- Delfland zorgt voor monitoring van onder andere de visstand in KRW-waterlichamen, gebaseerd op het eigen (vast en roulerend) meetprogramma voor monitoring. Eén keer per zes jaar wordt de visstand in KRW-waterlichamen onderzocht en gerapporteerd conform de Toestand- en Trendmonitoring.
- Delfland overlegt in 2013 met de visserijpartners over het in beeld brengen van de visstand in andere wateren (niet-KRW-waterlichamen). De intentie van Delfland is om visstandmonitoring in niet KRW-waterlichamen plan- en projectmatig als VBC-projecten¹⁴ op te zetten. Delfland wil hiermee vanaf 2013 het inzicht in de visstand in niet-KRW-waterlichamen vergroten, onder andere als basis voor het op te stellen visstandbeheerplan: gebiedsgericht visstand- en visserijbeheer.
- Delfland verkent vóór 2015, in samenwerking met de visserijpartners en eventueel andere waterschappen, mogelijkheden voor het optimaliseren van

¹⁴ Projecten met VBC Delfland en het Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren

vismonitoring. Daarbij wordt uiteraard uitgegaan van het vigerende aanbestedingsbeleid.

- Delfland voert overige (projectgebonden) monitoring uit wanneer daar aanleiding voor is, wanneer dit bijdraagt aan gestelde doelen en/of opgaven, en wanneer dit kostentechnisch mogelijk is.

4.6.2 Doelrealisatie en effectmonitoring

Om effecten te onderzoeken van uitgevoerde maatregelen uit vigerend beleid heeft Delfland beleidsmonitoring opgestart.

Uitgangspunt 23:

Delfland voert beleidsmonitoring uit om inzicht te krijgen in de effecten van uitgevoerde maatregelen ten aanzien van vis. Op basis van de resultaten kan Delfland zonodig bijsturen in de aard en de uitvoering van toekomstige maatregelen.

Beleidsmonitoring wordt opgezet voor vismigratie en overige doelen van de KRW (aanleg natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen). Delfland gebruikt de resultaten/conclusies hiervan bij besluitvorming over uitvoering van nieuwe maatregelen/projecten en voor het bepalen van doelen en maatregelen voor het WBP 2016-2021 en de tweede generatie KRW-Stroomgebiedbeheerplannen (2016-2021).

4.7 Werken aan duurzame samenwerking

Sport- en beroepsvisserij zijn activiteiten die horen bij de Nederlandse cultuur. Delfland beseft dit en wil vanuit zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid en binnen zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid bijdragen aan duurzame visserij in zijn beheergebied.

Uitgangspunt 24:

Delfland streeft naar behoud en – waar relevant – verdere uitbouw van de goede relaties en samenwerking met vertegenwoordigers van sport- en beroepsvisserij.

Hiermee hangen de volgende aspecten samen:

- Door samen met visserijpartners activiteiten en projecten uit te voeren, kan Delfland tegelijkertijd werken aan het realiseren van zijn eigen doelen. Delfland betreft daarom waar relevant visserijpartners bij projecten en activiteiten waarin visstandbeheer een rol speelt. Daarbij wordt gedacht aan het opstellen van visplannen, visstandbeheerplannen, gezamenlijke uitvoering van vismonitoring, betrekken van water-/gebiedskennis van vissers etc. Zo draagt de samenwerking bij aan het behalen van doelen voor (ecologische) waterkwaliteit.
- Delfland staat positief tegenover medegebruik van wateren en oevers door sport- en beroepsvisserij, mits dit medegebruik past binnen de kaders van Delfland

(Keur) en dit medegebruik de doelen van Delfland niet in gevaar brengt. Voor organisatie van de samenwerking zijn visstandbeheercommissies het platform.

- Samenwerken aan visstandbeheer en duurzame visserij draagt positief bij aan het uitdragen van het belang en de zichtbaarheid van het werk van Delfland. Vis kan in die zin een 'communicatiemiddel' zijn van Delfland naar inwoners van het gebied, onder meer via de uitgebreide achterban van visserijorganisaties.

De samenwerking met visserijorganisaties bestaat binnen Delfland al geruime tijd. De Visstandbeheercommissie (VBC) Delfland en het Overlegplatform Visstandbeheer Haagse Wateren zijn hiervoor de gremia. Delfland draagt bij aan deze overlegorganen door:

- inzet van personeel;
- het beschikbaar stellen van vergaderlocaties en -faciliteiten;
- en het jaarlijks beschikbaar stellen van een budget voor projecten en activiteiten, met in beginsel verdeling van 50%-50% over beide overlegorganen. Activiteiten zijn deels te financieren vanuit dit budget.

Deze inzet van Delfland in en voor deze overlegorganen wordt gecontinueerd. Delfland zet daarbij in op een plan- en projectmatige aanpak van gezamenlijke activiteiten, naast afstemming over lopende, praktische en beleidsmatige aspecten rondom visstand- en visserijbeheer. Samenwerking is immers geen doel op zich. Dat betekent dat de inzet van menskracht en middelen gericht is op doelmatige samenwerking in activiteiten/projecten op basis van:

- Een activiteitenprogramma (jaarlijks en meerjarenplanning);
- Concrete gezamenlijke projecten, zoals visstandonderzoeken, werken aan visplannen etc. De visgerelateerde VBC-projecten zijn projecten die invulling geven aan uitgangspunten en acties/maatregelen uit deze nota, aan 'geen spijt' maatregelen voor de KRW of andere doelen uit het WPB 2010-2015.
- Een jaarverslag met verantwoording van ingezette middelen en gemaakte kosten.

5 Geraadpleegde informatiebronnen

Hoogheemraadschap van Delfland, 2006. Nota Visbeleid.

Hoogheemraadschap van Delfland, 2007. Uitvoeringsprogramma Vis.

Hoogheemraadschap van Delfland, 2009. Keur Delfland 2010.

Hoogheemraadschap van Delfland, 2010. Waterbeheerplan 2010-2015.

Hoogheemraadschap van Delfland, 2010. Evaluatie (Nota) visbeleid. Werkdocument

Hoogheemraadschap van Delfland, 2011. Kadernota 2011. Delfland op weg naar de toekomst!

Kroes, M.J., N. Brevé, F.T. Vriese, H. Wanningen & A.D. Buijse, 2008. Nederland leeft met ...vismigratie. Naar een gestroomlijnde aanpak van de vismigratieproblematiek in Nederland. VisAdvies BV, Utrecht. Projectnummer VA2007_33.

Kroes, M.J., I.L.Y. Spierts & H. Vis, 2009. Knelpuntenkaart visserij Delfland. VisAdvies BV, Nieuwegein. Projectnummer VA2008_18, 14 pag.

Visadvies, 2006. Position paper Vis. Hoogheemraadschap van Delfland. Project VA2006_06. Visadvies, Utrecht.

Waterschap Rivierenland, 2009. Vissen met beleid. Nota Visstand- en visserijbeheer Waterschap Rivierenland.

Witteveen+Bos, 2008. Visie vismigratie Delfland. Witteveen+Bos, Deventer.

Bijlage

1

**Nadere informatie en achtergronden bij relevante wet- en
regelgeving en relevant beleid**

Uitvoeringsregeling Visserij

De Uitvoeringsregeling Visserij (19 september 2008, nr. TRCJZ/2007/3190) is gebaseerd op de Visserijwet en bevat nadere regels voor de uitvoering van de visserij. Belangrijke punten uit de regeling zijn:

- Verbod visserij met grote vistuigen. Ontheffing van dit verbod wordt verleend aan vissers die beschikken over minimaal 250 hectare viswater en daarmee inkomsten uit de visserij genereert van minimaal € 8.500,- bruto per jaar.
- Verplichtingen, beperkingen en verbodsbepalingen met betrekking tot de visserij op aal. Dit ter uitvoering van de Europese Aalverordening (EG nr. 1100/2007), die het uitvoeren van maatregelen voor het herstel van het bestand van Europese Aal voorschrijft
- Vrijstelling voor nachtvisserij. De wateren waar het gehele jaar door 's nachts mag worden gevist zijn opgenomen in een bijlage bij de regeling. Het 'vissend overnachten' aan de waterkant is geregeld in de Wet op de Openluchtrecreatie (WOR).

Uitgifte van visrechten

De Visserijwet geeft in artikel 25 aan dat de rechthebbende het visrecht geheel of gedeeltelijk kan verhuren aan derden.

Splitsing van visrechten

Bij de verhuur van visrechten kan het visrecht 'gesplitst' worden uitgegeven in aalvisrecht (aan beroepsvissers) en schubvisrecht (aan sportvissers). De splitsing van visrechten stamt uit de jaren zestig toen het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij sportvissers tegemoet wilde komen en tegelijkertijd beroepsvissers het alleenrecht op bepaalde vissen wilde geven, opdat deze sector zich kon handhaven. In het recentere Beleidsbesluit Binnenvisserij (Min. LNV, 1999) wordt aangegeven splitsing van visrechten niet verder door te zetten noch terug te draaien.

Huurovereenkomst

Huurovereenkomsten worden afgesloten voor een termijn van zes jaar. De Kamer van de Binnenvisserij (ingesteld volgens artikel 45 t/m 54 van de Visserijwet) toetst sinds 1955 de hem verplicht voorgelegde huurovereenkomsten en vergunningen op de 'doelmatigheid' van de daarin voorgestane visserij, met als doel zowel het wegnemen van te veel vis als het ontstaan van een overmatige visstand te voorkomen.

Indien een verhuurder het voornemen heeft om een bestaand contract niet te verlengen of te wijzigen, dan dient dat acht maanden voorafgaand aan het verlopen van het contract meegedeeld te worden. De huurder kan daarop een verzoek tot verlenging indienen bij de Kamer van de Binnenvisserij. Alleen indien sprake is van zwaarwegende argumenten zal de Kamer de verhuurder in het gelijk stellen. Het

beëindigen van huurcontracten (en omzetten in vergunning of machtiging) kan alleen bij zwaarwegende argumenten, het wijzigen van voorwaarden is eenvoudiger. De Visserijwet laat aan verhuurders van visrecht de mogelijkheid om in de huurovereenkomst voorwaarden te stellen waaronder het visrecht door de huurder mag worden uitgeoefend, bij nieuwe huurovereenkomsten en bij verlenging na afloop van de maximale huurperiode van zes jaar. Ook kan er tussentijds een overeenkomst tot wijziging of aanvulling van bestaande huurovereenkomsten worden aangegaan. Een ontwerp van die overeenkomst moet in dat geval worden goedgekeurd door de Kamer.

Automatische verlenging huurovereenkomst

Op 1 september 1999 werd een belangrijke wijziging van artikel 33 van de Visserijwet van kracht. De huurovereenkomsten worden vanaf die datum automatisch verlengd voor zes jaar. De huurder hoeft, indien de einddatum van de huurovereenkomst ligt ná 1 september 1999, geen verzoek meer in te dienen bij de Kamer van de Binnenvisserij.

Vergunningen en machtigingen

Indien de eigenaar van een water als visrechthebbende zeggenschap over een bepaald water wil houden, dan kan deze vergunningen of machtigingen afgeven in plaats van de visrechten te verhuren. De visrechten blijven dan bij de eigenaar van het water.

In tegenstelling tot een huurovereenkomst bestaat bij vergunningen en machtigingen geen wettelijke mogelijkheid tot (automatische) verlenging door de Kamer voor de Binnenvisserij. De geldigheidsduur van vergunningen en machtigingen is drie jaar. Bij verlenging kunnen voorwaarden worden gewijzigd en nieuwe voorwaarden worden gesteld.

Nota Visbeleid 2006 en daaruit volgende activiteiten

Onderstaande tabel geeft het Uitvoeringsprogramma Vis (2007) weer dat Delfland heeft opgesteld om te kunnen voldoen aan wettelijke vereisten ('in compliance').

Tabel Wettelijke vereisten (o.a. KRW, Flora en Faunawet, Visserijwet) waaraan Delfland moet voldoen als het gaat om vis

Nr.	Thema/maatregel	Planning
<i>Gezonde en passende visstand</i>		
1	KRW-monitoring visstand in de waterlichamen	2006-2012
2	Detailanalyse KRW, onderdeel opstellen ecologische doelen en maatregelen	2006-2007
<i>Inrichting, beheer en onderhoud</i>		
3	Werken aan verbetering van inrichting, beheer en onderhoud om normdoelstellingen voor vis te bereiken	2007-2008
4	Implementatie gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen	2007-2009
5	Onderzoek en realisatie vrije van vismigratie	2007-2015
<i>Reguleren en handhaven</i>		
6	Aanpassen huurovereenkomsten aan de landelijke uniforme voorwaarden ten aanzien van regelgeving	2007-2008

Maatregelen uit het Uitvoeringsprogramma Vis (2007) die vallen onder de overige ambities (meer dan wettelijke verplichtingen) zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel Meeliften: mede uitvoering geven aan gemaakte afspraken (o.a. VBC-verband) en meeliften in plannen en projecten van Delfland daar waar het kan

Nr.	Thema/maatregel	Planning
<i>Gezonde en passende visstand</i>		
7	Delfland participeert in de twee Visstandbeheercommissies in het gebied en geeft een jaarlijkse financiële bijdrage	2005-2009
8	Voor de periode 2006-2009 geldt dat maatregelen uit de visstandbeheerplannen zijn uitgevoerd, geactualiseerd of opnieuw opgesteld	2006-2009
9	Delfland stelt zich ten doel dat er in VBC's afspraken worden gemaakt over maatregelen voor het verbeteren van de visgerelateerde waterkwaliteit	2006-2009
10	Verbeteren van inrichting t.b.v. visstand, vishabitat en visserijmogelijkheden op basis van inrichtingsvoorstellen VBC's en ABCDelflandprojecten en meeliften in hiervoor relevant beleid	2006-2009

Inrichting, beheer en onderhoud

- 11 Ecologische eisen aan het beheer en onderhoud zullen 2007-2009
worden uitgebreid met eisen voor visvriendelijk baggeren
en maaien voor zover mogelijk (voor niet beschermde,
recreatief wel interessante soorten)voorwaarden ten
aanzien van regelgeving
-

Visie vismigratie en implementatie (2008)

Hieronder zijn teksten opgenomen uit de Visie Vismigratie (2008).

Het Hoogheemraadschap van Delfland streeft naar vrije vismigratie, dus onbelemmerde uitwisseling van vissen, tussen polderwateren en de boezem en tussen de boezem en zee, voor zover in overeenstemming met de opgestelde beleidslijnen. Delfland voldoet aan de verplichtingen ten aanzien van vismigratie die voortvloeien uit de Europese en nationale wet- en regelgeving.

Om vrije vismigratie mogelijk te maken en te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving wil Delfland de kunstwerken binnen zijn beheersgebied vrij passeerbaar maken voor vissen op voorwaarde dat aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan. Het standpunt van Delfland ten aanzien van vrije vismigratie is daarom: 'ja, mits effectief en haalbaar'. De aanpak van knelpunten voor vismigratie zal daarom als volgt zijn:

- kunstwerken worden vrij passeerbaar gemaakt voor vissen, mits effectief:
 - in het gebied achter de kunstwerken zijn geen factoren aanwezig die nadelige gevolgen voor migrerende vissen kunnen hebben;
 - er worden geen nadelige effecten van de intrek van migrerende vissen op kwetsbare vissoorten of kwetsbare gebieden/watersystemen achter het kunstwerk voorzien.
- kunstwerken worden vrij passeerbaar gemaakt voor vissen, mits haalbaar:
 - de maatregelen zijn technisch haalbaar;
 - de maatregelen zijn financieel haalbaar;
 - de maatregelen zijn compatibel met beheer gericht op waterkwantiteit.
- kunstwerken worden in alle gevallen tenminste visveilig gemaakt. Visveilig betekend dat vissen niet verwond worden door kunstwerken. Visveilige kunstwerken hoeven niet vispasseerbaar te zijn.

Deze uitgangspunten zijn uitgewerkt in de volgende *realisatiestrategie*:

- *Renovatie- en nieuwbouwcyclus*: bij renovatie of nieuwbouw van kunstwerken zullen de kunstwerken zoveel mogelijk vispasseerbaar, of tenminste visveilig, worden uitgevoerd;
- *Prioritaire kunstwerken*: Delfland voert in 2008 een prioritering van kunstwerken in zijn beheersgebied uit, die erop gericht is om te komen tot een lijst van kunstwerken die prioritair op te heffen migratieknelpunten vormen: de kunstwerken met de hoogste prioriteit zullen voor 2015 vispasseerbaar worden gemaakt.

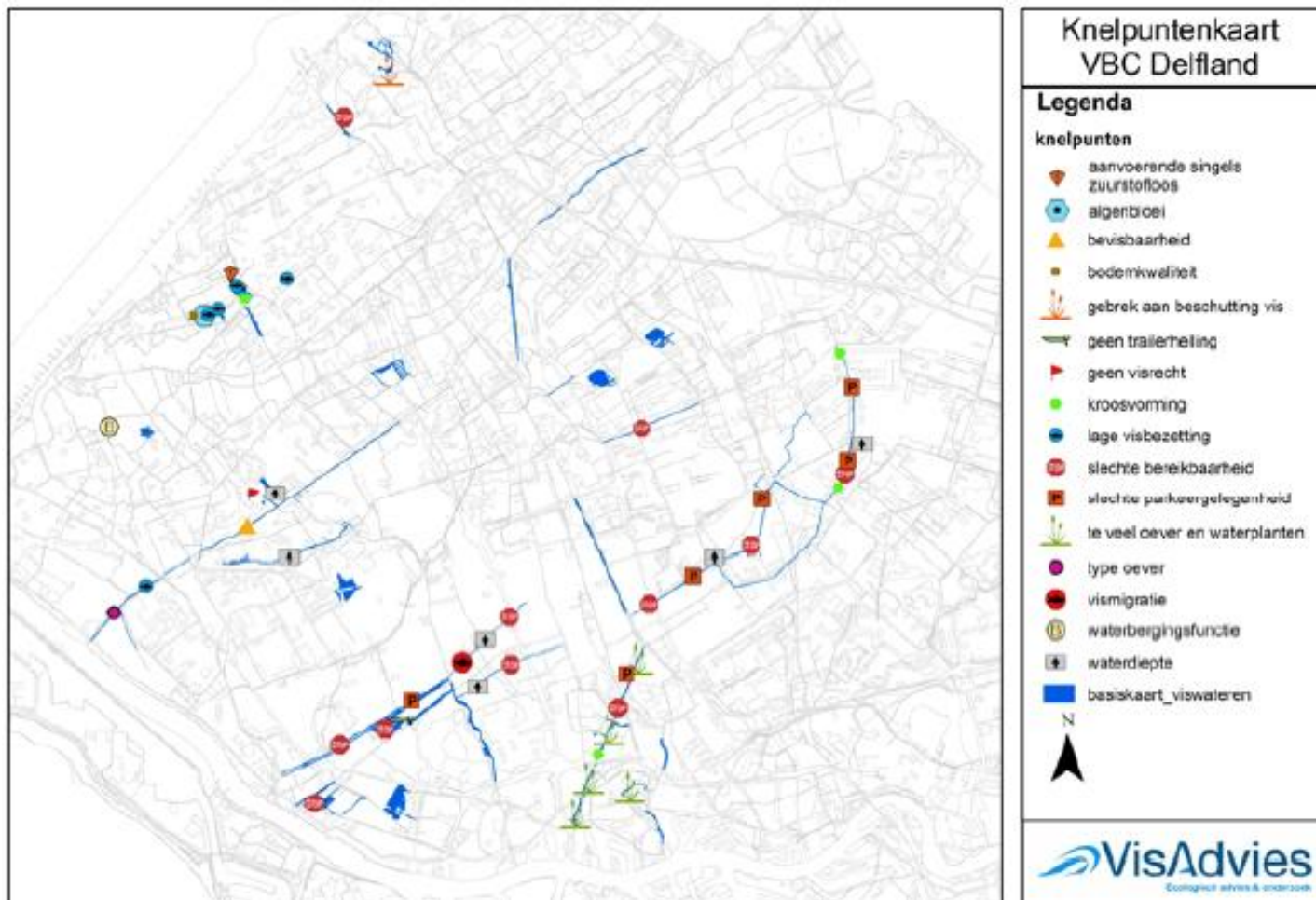
Ten behoeve van de identificatie van migratieknelpunten en de uitwerking van het beleid op gebied van vismigratie zijn enkele belangrijke soorten voor vismigratie in Delfland aangewezen:

- soorten met zoet-zout migratie: paling en driedoornige stekelbaars;
- soorten met zoet-zoet migratie: bittervoorn, ruisvoorn en snoek.

Bijlage

2

Knelpuntenkaart VBC Delfland



Figuur B3.1 Knelpuntenkaart zoals opgesteld door visserijpartners in de VBC Delfland. In VBC-verband wordt overlegd hoe hier gezamenlijk mee om te gaan (bron: Visadvies, 2009)

Bijlage

3

Standaard huurovereenkomsten visrechten

Hoogheemraadschap van Delfland

Huurovereenkomst visrecht sportvisserij, **[invullen nummer]**

De Ondergetekenden / Partijen:

De publiekrechtelijke rechtspersoon het **Hoogheemraadschap van Delfland**, gevestigd te Delft en kantoorhoudende te 2611 AL Delft aan de Phoenixstraat 32 (postadres: Postbus 3061, 2601 DB Delft), ingevolge het bepaalde in artikel 5 van het Mandaatbesluit Delfland vertegenwoordigd door de secretaris-directeur, mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart, handelend ter uitvoering van het op [invullen datum] namens het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden in mandaat genomen besluit met kenmerk [invullen kenmerk],

hierna te noemen: **Delfland**,

en

De Hengelsportvereniging [invullen naam], gevestigd te, ingeschreven in het handelsregister onder nummer [invullen nummer handelsregister indien aanwezig], te dezen vertegenwoordigd door het Bestuur, in de persoon van de voorzitter, [invullen naam], en de secretaris, [invullen naam],

hierna te noemen: **huurder**,

Overwegende dat;

- I. Delfland als eigenaar van het (Vis)water, met inachtneming van het bepaalde in de Visserijwet 1963, gerechtigd is tot verhuur van Visrechten;
- II. Delfland als waterbeheerder tevens verantwoordelijkheid draagt voor de kwaliteit van het (Vis)water gelegen binnen zijn beheergebied en daarom belang hecht aan een goed Visstandbeheer en Visserijbeheer;
- III. De waterkwaliteit mede wordt beïnvloed door de Visstand en vice versa;
- IV. Delfland hecht belang aan de oprichting en instandhouding van en deelname aan Visstandbeheercommissies;
- V. Delfland zich ook ten doel heeft gesteld de bestaande huurovereenkomsten voor Visrechten te uniformeren en actualiseren;
- VI. Huurder de voormelde doelstellingen van Delfland onderkent;
- VII. Huurder uit hoofde van de huurovereenkomst medeverantwoordelijkheid draagt voor het Visstand- en Visserijbeheer;
- VIII. Huurder ten behoeve van zijn leden in aanmerking wenst te (blijven) komen voor de huur van Visrechten;
- IX. Huurder deze overeenkomst aangaat met het doel aan zijn leden schriftelijke toestemming te verlenen om te vissen.

Verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1. Definities

- a. **Vissen:** het pogen om vis uit het water te bemachtigen en het uitzetten en uitzaaien van vis conform het bepaalde in artikel 1 derde lid van de Visserijwet 1963.
- b. **Viswater:** het in de lijst en overzichtskaart bij deze overeenkomst beschreven water.
- c. **Natuurvriendelijke oever:** een door de mens ingerichte oeverconstructie waarbij de ontwikkeling van natuur, landschap en ecologie expliciet wordt gestimuleerd.
- d. **Vispaaiplaats:** een natuurlijke- dan wel specifiek ten behoeve van de visparing aangelegde en in stand gehouden voorziening.
- e. **Waterstaatswerken:** wateren, bergingsgebieden, waterkeringen, natuurvriendelijke oevers en ondersteunende kunstwerken, die als zodanig in de legger¹ zijn aangegeven, tenzij hiervoor een vrijstelling geldt van de opnemings in de legger als bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet.
- f. **Integraal waterbeheer:** het beheer van een samenhangend systeem van waterbodems, oeverzones, grond- en oppervlaktewater, ook gericht op de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen .
- g. **Visrecht:** het recht van huurder om de visserij op **schubvissen** te mogen uitoefenen zoals beschreven in de Visserijwet 1963 in het Viswater.
- h. **Visrechthebbende:** huurder en andere gerechtigden tot vissen uit welke hoofden ook, behalve de houder van een schriftelijke toestemming.
- i. **Toestemminghouder:** het lid van een hengelsportvereniging (visrechthebbende) dat van het bestuur van die vereniging schriftelijke toestemming heeft verkregen om te vissen.
- j. **Visstand:** de kwalitatieve en kwantitatieve samenstelling van de in een bepaald water aanwezige vispopulatie.
- k. **Visstandbeheer:** het uitvoeren van inrichtings- en / of beheersmaatregelen ter realisatie van het Visstandbeheerplan.
- l. **Visstandbeheerplan:** een door Delfland op te stellen kaderstellend plan waarin doelstellingen ten aanzien van het gewenste viswatertype met bijbehorende visstand, de weg naar een duurzaam visstandbeheer en de mogelijkheden voor visserijgebruik (sport- en beroepsvisserij) worden beschreven.
- m. **Visserij:** een verzamelnaam voor alle menselijke activiteiten met als doel organismen uit het water te halen, zowel beroepsmatig als recreatief.
- n. **Visserijbeheer:** het in samenwerking met visrechthebbenden planmatig voorbereiden en uitvoeren van een stelsel van visserijkundige maatregelen vastgelegd in het Visplan met als doel de gewenste visstand te verkrijgen en / of behouden.
- o. **Visplan:** een door de visrechthebbenden (in de VBC) op te stellen plan waarin wordt vastgelegd welke vissoorten, in welke hoeveelheden, met welke vistuigen, op welke momenten, op welke locaties, door welke visser en met inachtneming van welke bijzondere voorwaarden mogen worden bevist. Daarnaast worden afspraken vastgelegd over visuitzetting, monitoring, vangstregistratie, controle en handhaving en is er een evaluatieprocedure ten behoeve van het bijstellen van het visplan beschreven. De op deze wijze vastgelegde afspraken zijn bepalend

¹ Legger: Een document met daarin opgenomen; de onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen voor uit te voeren werkzaamheden aan de waterstaatskundige werken binnen het beheersgebied van Delfland.

voor de wijze waarop het totaal aan visserijactiviteiten in het betreffende (VBC-) gebied dient plaats te vinden. Het doel van het Visplan is te komen tot vaststelling van het beleid met betrekking tot benutting van vissoorten en de uitvoering van de visserij door sport- en beroepsvissers. In dit beleid zijn de doelstellingen van water- en natuurbeheer afgewogen. Het Visplan dient aan te sluiten op het Visstandbeheerplan en door verhuurder te worden goedgekeurd.

- p. **Visstandbeheercommissie (VBC):** overleg- en adviesorgaan ten behoeve van het Visstand- en Visserijbeheer binnen het beheergebied van Delfland, waarin Delfland, visrechthebbenden en eventueel andere belanghebbenden vertegenwoordigd zijn.

Artikel 2. Onderwerp

2.1 Delfland verklaart te verhuren aan huurder, die verklaart in huur van Delfland te aanvaarden, het Visrecht in de wateren gelegen in de percelen van Delfland zoals opgenomen op de lijst (bijlage 1) en bijbehorende overzichtskaart (bijlage 2) met totale omvang van [invullen omvang] ha.

Artikel 3. Looptijd

3.1 De verhuur geschiedt voor de tijd van zes (6) jaar, ingaande per [invullen datum] en derhalve eindigende op [datum invullen].

3.2 Indien de overeenkomst niet, volgens art 33 Visserijwet, uiterlijk 8 maanden voor de einddatum wordt opgezegd of vervangen, wordt de looptijd van rechtswege steeds verlengd voor een periode van zes jaar.

Artikel 4. Huurprijs en betaling

4.1 Huurder is aan Delfland een huurprijs verschuldigd van € [invullen bedrag] per hectare oppervlak per jaar, hetgeen voor [invullen omvang] ha. resulteert in een huursom van € [invullen bedrag] per jaar.

4.2 Betaling van de jaarlijkse huursom geschiedt ineens, zonder korting of schuldvergelijking, bij vooruitbetaling te voldoen, vóór 15 december van het lopende kalenderjaar voor het opvolgende kalenderjaar, middels de door Delfland toe te zenden acceptgiro.

4.3 De huurprijs per ha. wordt gedurende de looptijd van 6 jaar niet geïndexeerd.

4.4 Bij verlenging van de looptijd van de overeenkomst vindt per de datum waarop de verlenging ingaat, een aanpassing van de huurprijs per ha. plaats door middel indexering van de huurprijs met het prijsindexcijfer voor huurprijzen zoals vastgelegd door het CBS, over de afgelopen 6 jaar.

4.5 Uiterlijk 3 maanden voordat de nieuwe looptijd ingaat, kan op verzoek van de partij die dat wenst, de lijst (bijlage 1) en bijbehorende overzichtskaart (bijlage 2) waarop de totale omvang van het viswater is gebaseerd, worden geactualiseerd. Dit leidt dan tevens tot een aangepaste huursom.

4.6 Indien betaling van de huursom niet volledig of niet tijdig plaatsvindt, treedt door enkele overschrijding van de daarvoor gestelde termijn de toestand van verzuim in, zonder dat daarvoor een ingebrekestelling noodzakelijk is.

Delfland is in dat geval gerechtigd de huursom te vermeerderen met de wettelijke rente en kan tevens besluiten om tot invordering van de verschuldigde gelden over te gaan. Indien Delfland overgaat tot invordering is huurder jegens Delfland aansprakelijk voor alle kosten van invordering die Delfland daarvoor heeft moeten maken.

4.7 Verzuim van huurder geeft Delfland het recht tot opschorting van de huur c.q. uitoefening van het Visrecht, tot het moment dat de verschuldigde huursom (inclusief eventueel verschuldigde rente en kosten van invordering) in zijn geheel is voldaan.

Artikel 5. Staat van huur, aanvaarding

5.1 De verhuur geschiedt zonder schouw of opname. De huurder wordt geacht met het Viswater bekend te zijn en aanvaardt het Viswater in de staat, waarin het zich op de datum van ingang van de huur bevindt en daarmee ook alle risico's en gevolgen van wijzigingen die zich gedurende de huurperiode met betrekking tot het water (zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht), de oevers en de Visstand voordoen.

5.2 Gevolgen van wijzigingen die zich gedurende de looptijd van de overeenkomst voordoen met betrekking tot het Viswater, zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht, de oevers en de Visstand komen voor risico van huurder en leiden gedurende de looptijd niet tot wijziging van de huursom.

Artikel 6. Overdraagbaarheid

6.1 Deze huurovereenkomst is door huurder **niet** (geheel of gedeeltelijk) overdraagbaar aan derden en evenmin is het huurder toegestaan het gehuurde of een gedeelte daarvan onder te verhuren of in te brengen in een groter verband, of onder welke titel dan ook te vervreemden, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Delfland.

Delfland zal zijn toestemming niet op onredelijke gronden onthouden.

6.2 Van dit verbod is uitgezonderd het verlenen van schriftelijke toestemming als bedoeld in artikel 8.

Artikel 7. Uitoefening Visrecht

7.1 Huurder zal van het Visrecht uitsluitend gebruik mogen maken met inachtneming van de bepalingen van de visserijwetgeving, zoals onder meer opgenomen in de Visserijwet 1963, de Flora- en Faunawet, het Reglement Binnenvisserij 1985, de door Delfland uitgevaardigde Keur, het Visplan en de overige toepasselijke wet- en regelgeving.

7.2 Huurder verplicht zich jegens Delfland om zich bij voortdurende op de hoogte te stellen van alle voor de uitoefening van het Visrecht toepasselijke wet- en regelgeving.

7.3 Delfland verleent toestemming aan huurder tot het op eigen risico ten behoeve van de sportvisserij betreden van de aan Delfland in eigendom toebehorende dijken, onderhoudspaden en oeverstroken, gelegen langs de in artikel 2 vermelde wateren.

7.4 Het is huurder, **niet toegestaan** om:

- a) oever- en/of watervegetatie te beschadigen, ook wanneer deze de visserij onmogelijk zou maken;
- b) natuurvriendelijke oevers te betreden;
- c) zich met auto's, motoren, bromfietsen of andere vervoermiddelen, op oevergronden, onderhoudspaden en dijken en dergelijke te begeven;
- d) waterstaatswerken te beschadigen. Toegestaan is wel het gebruik van ijzeren hengelsteunen en -pennen in aarden waterkeringen.
- e) vuren te stoken en afval achter te laten;
- f) te vissen binnen een afstand van 50 meter bij sluiskolken, sluizen, gemalen, stuwen, inlaatwerken en vispassage- en vispaaiplaatsen.

Deze verbodsbepalingen worden jaarlijks geëvalueerd en besproken door Delfland en huurder -in de VBC- en aan de hand van de bevindingen eventueel door Delfland gewijzigd of aangevuld.

7.5 Delfland is, indien hij daartoe aanleiding ziet, gerechtigd huurder de toegang tot waterstaatswerken dan wel de bevissing van de gehuurde wateren, waarin of waarlangs door of namens Delfland werken (waaronder begrepen onderhoudswerken) zullen worden uitgevoerd, tijdelijk te verbieden, zonder dat de huurder in verband hiermee enig recht op schadevergoeding of huurvermindering kan doen gelden wegens daardoor eventueel verminderd huurgenoet.

Ingeval Delfland zich genoodzaakt ziet een zodanig verbod uit te vaardigen, zal Delfland zich daarbij inspannen de duur en omvang van het verbod zoveel mogelijk te beperken.

7.6 Na het nemen van inrichtingsmaatregelen heeft Delfland de bevoegdheid om voor beperkte tijd te verbieden in wateren te vissen, zodat het aquatisch ecosysteem kan herstellen.

7.7 Huurder dient het Visrecht zodanig uit te oefenen dat geen hinder of overlast ontstaat voor scheepvaart, recreanten of omwonenden, landerijen, gewassen en objecten die aan Delfland of derden toebehoren of bij hen in beheer zijn. Huurder is daarbij verplicht alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen te treffen, teneinde te voorkomen dat derden ten gevolge van de uitoefening van het Visrecht schade lijden.

Huurder zal zonder uitdrukkelijk verkregen toestemming, de eigendommen van derden die in of langs het water zijn gelegen niet mogen betreden of de daarop verworven rechten van deze gerechtigden, niet mogen schenden.

Artikel 8. Schriftelijke toestemmingen

8.1 Huurder is gerechtigd, middels uitgifte door zijn Bestuur, schriftelijke toestemmingen als bedoeld in artikel 21 - 23 Visserijwet aan zijn leden uit te geven.

8.2 Huurder verplicht zich jegens Delfland om toestemminghouders in kennis te stellen van de bepalingen van deze huurovereenkomst en hen de verplichting op te leggen om het bepaalde in deze overeenkomst inzake de uitoefening van het Visrecht na te leven, op straffe van intrekking van de verleende toestemming .

8.3 Huurder verplicht zich jegens Delfland om toestemminghouders tijdig te informeren over relevante wijzigingen in de toepasselijke wet- en regelgeving.

8.4 Huurder dient bij het verlenen van een schriftelijke toestemming de geldigheid daarvan uitdrukkelijk te koppelen aan het bestaan van het Visrecht dat zij uit hoofde van deze overeenkomst heeft en daarbij te bepalen dat de schriftelijke toestemming van rechtswege vervalt bij beëindiging van het Visrecht, doch in ieder geval na verloop van drie jaren na de dagtekening van de schriftelijke toestemming. Huurder dient daarbij tevens te bepalen dat de toestemming kan worden ingetrokken ingeval wordt geconstateerd dat de toestemminghouder de van toepassing zijnde regels niet naleeft.

9. Aansprakelijkheid huurder

9.1 Indien bij de uitoefening van het Visrecht schade, nadeel of hinder wordt toegebracht, is huurder verplicht de schade, het nadeel of de hinder onverwijld bij Delfland te melden en op eerste verzoek daartoe van Delfland binnen een daarbij door Delfland gestelde redelijke termijn deze voor eigen rekening te herstellen c.q. op te heffen, bij gebreke waarvan Delfland de bevoegdheid heeft het nodige te (doen) verrichten op kosten van de huurder.

9.2 Huurder aanvaardt jegens Delfland aansprakelijkheid voor schade, ontstaan ten gevolge van het niet nakomen van die verplichtingen.

9.3 Huurder is jegens Delfland verantwoordelijk en aansprakelijk voor gedragingen van houders van door hem uitgegeven schriftelijke toestemmingen alsmede voor gedragingen van niet-leden die deelnemen aan door huurder georganiseerde viswedstrijden.

9.4 Huurder vrijwaart Delfland voor alle aanspraken van derden betreffende de vergoeding van schade, die het gevolg is van handelen in strijd met het bepaalde in deze overeenkomst en/of de toepasselijke wet- en regelgeving.

Artikel 10. Visstandbeheer en Visstandbeheercommissie

10.1 De door Delfland in het kader van zijn taken als beheerder van de waterkwaliteit opgestelde (ecologische) doelstellingen en het door Delfland opgestelde Visstandbeheerplan zijn leidend voor het uitoefenen van huurder van het Visrecht. Huurder staat toe dat Delfland maatregelen treft die noodzakelijk zijn voor het behalen van genoemde doelstellingen en uitvoeren van het Visstandbeheerplan.

10.2 Huurder is bij de uitoefening van het Visrecht onderworpen aan het toezicht van Delfland en verplicht diens aanwijzingen op te volgen.

10.3 Delfland en huurder verplichten zich tot deelname in een of meer Visstandbeheercommissies (VBC). De vergaderfrequentie, organisatie van de bijeenkomsten en verslaglegging daarvan, vinden plaats conform de afspraken zoals vastgelegd in het van kracht zijnde 'Convenant Visstandbeheercommissie'. Partijen verplichten zich tot het naleven van de afspraken die in de VBC worden gemaakt, voor zover deze niet strijdig blijken met toepasselijke wet- en regelgeving.

Artikel 11. Visplan

11.1 Huurder neemt de verplichting op zich tot het in VBC-verband voor het beheergebied van Delfland opstellen van een Visplan.

11.2 Het Visplan dient door Delfland te worden vastgesteld uiterlijk binnen 12 maanden na de totstandkoming van het Visstandbeheerplan. Indien het Visplan niet door Delfland wordt goedgekeurd, dienen de visrechthebbenden het plan aan te passen naar de aanwijzingen van Delfland. Indien na verloop van 12 maanden na de totstandkoming van het Visstandbeheerplan nog geen goedgekeurd Visplan bestaat, is Delfland gerechtigd de uitoefening van het Visrecht op te schorten totdat er een door hem goedgekeurd Visplan ligt. Opschorting vindt in eerste instantie plaats voor maximaal 6 maanden. Indien na verloop van deze periode nog geen goedgekeurd Visplan bestaat, kan Delfland besluiten de opschorting te verlengen of ingeval van ernstige nalatigheid overgaan tot beëindiging van deze overeenkomst.

11.3 Delfland toetst binnen 6 maanden nadat het plan aan hem ter goedkeuring is voorgelegd het Visplan aan de geldende (ecologische) doelstellingen en het Visstandbeheerplan.

11.4 Zolang er geen Visstandbeheerplan is opgesteld, spannen visrechthebbenden in VBC-verband zich in om een voorlopig Visplan op te stellen.

11.5 Zolang geen goedgekeurd Visplan bestaat, dient huurder, indien hij maatregelen wil treffen zoals het uitzetten of onttrekken van vis, deze voorafgaand te overleggen met de VBC.

11.6 Huurder verleent Delfland toestemming tot het onttrekken en/of uitzetten van vis als bedoeld in artikel 17 lid 3 van de Visserijwet, indien het Visplan daarin niet of onvoldoende voorziet maar Delfland dit in het kader van zijn taken als beheerder van de waterkwaliteit noodzakelijk acht en huurder, na een gemotiveerd verzoek van Delfland daartoe niet overgaat. Indien Delfland tot het onttrekken of uitzetten van vis overgaat, zal dit steeds geschieden na overleg met de VBC, tenzij de situatie zodanig spoedeisend is dat daarop niet kan worden gewacht. In dat geval zal Delfland de door hem uitgevoerde maatregelen in de eerstvolgende bijeenkomst van de VBC mededelen.

Artikel 12. Calamiteiten

Huurder is verplicht om vissterfte en overige ongeregeligheden betreffende het Viswater onverwijld te melden bij het meldpunt van Delfland. Indien Delfland van mening is dat sprake is van een calamiteit, informeren partijen elkaar wederzijds zo vaak als nodig, doch tenminste eenmaal per week over de toestand van het Viswater c.q. de Visstand. Huurder verplicht zich jegens Delfland om in geval van een calamiteit medewerking te verlenen aan onderzoek naar de aard en oorzaak van de calamiteit en de in dat kader te treffen maatregelen.

Artikel 13. Visinformatie en monitoring.

13.1 Delfland is ten behoeve van onderzoek naar de waterkwaliteit, waaronder begrepen de Visstand, te allen tijde gerechtigd om onderzoek in de vorm van monitoring uit te voeren of te laten uitvoeren.

13.2 Indien Delfland monitoring wenst uit te voeren, maakt hij daarvan melding aan de huurder middels mededeling in de VBC. Delfland zal zich inspannen om het onderzoek, gegeven het doel en belang daarvan, uit te voeren op een zodanige wijze, dat de belangen van de huurder zo min mogelijk worden geschaad.

De relevante waarnemingen die huurder bij de uitoefening van het Visrecht verzamelt, worden beheerd door huurder en worden desgevraagd aan Delfland verstrekt.

Artikel 14. Viswedstrijden

14.1 Huurder zal viswedstrijden, onder vermelding van het aantal deelnemers, plaats en tijdstip daarvan, uiterlijk dertig dagen voor de dag waarop de viswedstrijd plaatsvindt, aan Delfland melden. Viswedstrijden die reeds met vermelding van de omvang, plaats en tijdstip in het Visplan zijn opgenomen of waarvan melding tijdig in de VBC heeft plaatsgevonden, behoeven niet apart aan Delfland te worden gemeld.

14.2 De door huurder toegelaten deelnemer aan viswedstrijden, niet zijnde houder van door hem uitgegeven schriftelijke toestemming:

- a. wordt geacht voor de duur van de viswedstrijd houder te zijn van een schriftelijke toestemming van huurder,
- b. valt daarmee onder de werking van deze overeenkomst
- c. dienen zich derhalve te houden aan de betreffende bepalingen uit deze overeenkomst
- d. wordt ook anderszins, voor zover nodig, gelijk gesteld aan een toestemminghouder.

14.3 Voor de in het vorige lid genoemde deelnemers aanvaardt huurder jegens Delfland dezelfde aansprakelijkheid als hij heeft voor de toestemminghouders.

Artikel 15. Overige bepalingen

15.1 Delfland behoudt zich het recht voor om de voorwaarden als beschreven in deze huurovereenkomst aan te passen indien hij zich daartoe verplicht ziet uit hoofde van wijzigingen in de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

15.2 Delfland kan de uitoefening van het verhuurde Visrecht om waterstaatkundige redenen (waaronder begrepen een calamiteit als in artikel 12 beschreven) geheel of gedeeltelijk opschorten door schriftelijke mededeling aan de huurder onder vermelding van de reden van opschorting.

15.3 Alle in deze overeenkomst genoemde termijnen worden geacht fatale termijnen te zijn. Bij overschrijding van een termijn is huurder derhalve in verzuim zonder dat daarvoor een nadere ingebrekestelling door Delfland is vereist.

15.4 Delfland is gerechtigd deze overeenkomst eenzijdig te beëindigen ingeval de huurder ernstig tekort schiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst, na daartoe door Delfland in gebreke te zijn gesteld, waarbij de huurder een redelijke termijn voor correcte nakoming is gegund. Ingeval sprake is van overschrijding van de in deze overeenkomst genoemde termijnen is huurder direct in gebreke en Delfland uit dien hoofde gerechtigd tot onmiddellijke beëindiging van de overeenkomst.

15.5 Ingeval deze overeenkomst wordt gewijzigd dan wel opschorting of beëindiging plaatsvindt is Delfland geen schadeloosstelling aan huurder verschuldigd.

15.6 Huurder en toestemminghouders zijn gerechtigd om (bij)vangsten van wolhandkrabben en uitheemse rivierkreeften te behouden.

Artikel 16. Inwerkingtreding / vervanging oude overeenkomst

16.1 Deze huurovereenkomst vervangt alle bestaande Visrechtovereenkomsten tussen huurder en Delfland of tussen hun respectieve rechtsvoorgangers.

16.2 Deze overeenkomst dient na ondertekening door partijen voor goedkeuring aan de Kamer voor de Binnenvisserij te worden voorgelegd. Deze goedkeuring geldt als opschortende voorwaarde voor de totstandkoming van deze overeenkomst.

16.3 Ingeval delen van deze overeenkomst nietig zijn of vernietigd worden vanwege strijdigheid met toepasselijke wet- en regelgeving, blijft deze overeenkomst voor het overige in stand en zullen partijen de nietige of vernietigde onderdelen vervangen door rechtmatige onderdelen, waarbij partijen ernaar zullen streven daarbij hetgeen partijen met de oorspronkelijke onderdelen hebben bedoeld zo dicht mogelijk te benaderen.

Bijlagen

Bijlage 1. Lijst met de kadastrale nummers van de viswateren waarop deze overeenkomst betrekking heeft.

Bijlage 2. Overzichtskaart van de viswateren waarop deze overeenkomst betrekking heeft.

Ondertekening

Aldus in tweevoud opgemaakt en getekend te Delft, d.d. [invullen datum]

De huurder,
[naam hengelsportvereniging]
de secretaris, de voorzitter,

De verhuurder,
Hoogheemraadschap van Delfland,
namens deze,
de Secretaris Directeur,

[naam]

[naam]

P. van der Wijngaart

**Bijlage 1 Huurovereenkomst visrecht sportvisserij, [invullen
nummer]**

Lijst met kadastrale gegevens viswater
<definitief maken, na overleg met huurder>

concept

**Bijlage 2 Huurovereenkomst visrecht sportvisserij, [invullen
nummer]**

Overzichtskaart van het viswater
<invoege kaart, na overleg met huurder>

concept

Hoogheemraadschap van Delfland

Huurovereenkomst visrecht beroepsvisserij, **[invullen nummer]**

De Ondergetekenden / Partijen:

De publiekrechtelijke rechtspersoon het **Hoogheemraadschap van Delfland**, gevestigd te Delft en kantoorhoudende te 2611 AL Delft aan de Phoenixstraat 32 (postadres: Postbus 3061, 2601 DB Delft), ingevolge het bepaalde in artikel 5 van het Mandaatbesluit Delfland vertegenwoordigd door de secretaris-directeur, **[invullen naam]**, handelend ter uitvoering van het op **[invullen datum]** namens het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden in mandaat genomen besluit met kenmerk **[invullen kenmerk]**,

hierna te noemen: **Delfland**,

en

De beroepsvisser **[invullen naam huurder]**, gevestigd **[invullen postcode en plaatsnaam]**, aldaar kantoorhoudende aan de **[invullen adres]**, ingeschreven in het handelsregister onder nummer **[invullen nummer handelsregister indien aanwezig]**, te dezen vertegenwoordigd door **[invullen naam en titel]** in zijn hoedanigheid van **[invullen functie vertegenwoordiger]**,

hierna te noemen: **huurder**,

Overwegende dat;

- I. Delfland als eigenaar van het (Vis)water, met inachtneming van het bepaalde in de Visserijwet 1963, gerechtigd is tot verhuur van Visrechten;
- II. Delfland als waterbeheerder tevens verantwoordelijkheid draagt voor de kwaliteit van het (Vis)water gelegen binnen zijn beheergebied en daarom belang hecht aan een goed Visstandbeheer en Visserijbeheer;
- III. De waterkwaliteit mede wordt beïnvloed door de Visstand en vice versa;
- IV. Delfland hecht belang aan de oprichting en instandhouding van en deelname aan Visstandbeheercommissies;
- V. Delfland zich ook ten doel heeft gesteld de bestaande huurovereenkomsten voor Visrechten te uniformeren en actualiseren;
- VI. Huurder de voormelde doelstellingen van Delfland onderkent;
- VII. Huurder uit hoofde van de huurovereenkomst medeverantwoordelijkheid draagt voor het Visstand- en Visserijbeheer;
- VIII. Huurder ten behoeve van zijn bedrijfsvoering in aanmerking wenst te (blijven) komen voor de huur van Visrechten;
- IX. Huurder deze overeenkomst aangaat met het doel de beroepsmatige visserij uit te kunnen voeren.

Verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1. Definities

- a. **Vissen:** het pogen om vis uit het water te bemachtigen en het uitzetten en uitzaaien van vis conform het bepaalde in artikel 1 derde lid van de Visserijwet 1963.
- b. **Viswater:** het in de lijst en overzichtskaart bij deze overeenkomst beschreven water.
- c. **Natuurvriendelijke oever:** een door de mens ingerichte oeverconstructie waarbij de ontwikkeling van natuur, landschap en ecologie expliciet wordt gestimuleerd.
- d. **Vispaaiplaats:** een natuurlijke- dan wel specifiek ten behoeve van de visparing aangelegde en instandgehouden voorziening.
- e. **Waterstaatswerken:** wateren, bergingsgebieden, waterkeringen, natuurvriendelijke oevers en ondersteunende kunstwerken, die als zodanig in de legger¹ zijn aangegeven, tenzij hiervoor een vrijstelling geldt van de opnemings in de legger als bedoeld in artikel 5.1 van de Waterwet.
- f. **Integraal waterbeheer:** het beheer van een samenhangend systeem van waterbodems, oeverzones, grond- en oppervlaktewater, ook gericht op de bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen .
- g. **Visrecht:** het recht van huurder om de visserij op **aalvissen** te mogen uitoefenen zoals beschreven in de Visserijwet 1963 in het Viswater.
- h. **Visrechthebbende:** huurder en andere gerechtigden tot vissen uit welke hoofden ook.
- i. **Visstand:** de kwalitatieve en kwantitatieve samenstelling van de in een bepaald water aanwezige vispopulatie.
- j. **Visstandbeheer:** het uitvoeren van van inrichtings- en / of beheersmaatregelen ter realisatie van het Visstandbeheerplan.
- k. **Visstandbeheerplan:** een door Delfland op te stellen kaderstellend plan waarin doelstellingen ten aanzien van het gewenste viswatertype met bijbehorende visstand worden beschreven. Het Visstandbeheerplan is leidend voor de uitvoering van maatregelen op gebied van Visstand- en Visserijbeheer.
- l. **Visserij:** een verzamelnaam voor alle menselijke activiteiten met als doel organismen uit het water te halen, zowel beroepsmatig als recreatief.
- m. **Visserijbeheer:** het in samenwerking met visrechthebbenden planmatig voorbereiden en uitvoeren van een stelsel van visserijkundige maatregelen vastgelegd in het Visplan met als doel de gewenste visstand te verkrijgen en / of behouden.
- n. **Visplan:** een door de visrechthebbenden (in de VBC) op te stellen plan waarin wordt vastgelegd welke vissoorten, in welke hoeveelheden, met welke vistuigen, op welke momenten, op welke locaties, door welke visser en met inachtneming van welke bijzondere voorwaarden mogen worden bevestigd. Daarnaast worden afspraken vastgelegd over visuitzetting, monitoring, vangstregistratie, controle en handhaving en is er een evaluatieprocedure ten behoeve van het bijstellen van het visplan beschreven. De op deze wijze vastgelegde afspraken zijn bepalend voor de wijze waarop het totaal aan visserijactiviteiten in het betreffende (VBC-) gebied dient plaats te vinden. Het doel van het Visplan is te komen tot vaststelling van het beleid met betrekking tot benutting van vissoorten en de uitvoering van

¹ Legger: Een document met daarin opgenomen; de onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen voor uit te voeren werkzaamheden aan de waterstaatskundige werken binnen het beheersgebied van Delfland.

de visserij door sport- en beroepsvissers. In dit beleid zijn de doelstellingen van water- en natuurbeheer afgewogen. Het Visplan dient aan te sluiten op het Visstandbeheerplan en door verhuurder te worden goedgekeurd.

- o. **Visstandbeheercommissie (VBC):** overleg- en adviesorgaan ten behoeve van het Visstand- en Visserijbeheer binnen het beheergebied van Delfland, waarin Delfland, visrechthebbenden en eventueel andere belanghebbenden vertegenwoordigd zijn.

Artikel 2. Onderwerp

2.1 Delfland verklaart te verhuren aan huurder, die verklaart in huur van Delfland te aanvaarden, het Visrecht in de wateren gelegen in de percelen van Delfland zoals opgenomen op de lijst (bijlage 1) en bijbehorende overzichtskaart (bijlage 2) met totale omvang van [invullen omvang] ha.

Artikel 3. Looptijd

3.1 De verhuur geschiedt voor de tijd van zes (6) jaar, ingaande per [invullen datum] en derhalve eindigende op [datum invullen].

3.2 Indien de overeenkomst niet, volgens art 33 Visserijwet, uiterlijk 8 maanden voor de einddatum wordt opgezegd of vervangen, wordt de looptijd van rechtswege steeds verlengd voor een periode van zes jaar.

Artikel 4. Huurprijs en betaling

4.1 Huurder is aan Delfland een huurprijs verschuldigd van € [invullen bedrag] per hectare oppervlak per jaar, hetgeen voor [invullen omvang] ha. resulteert in een huursom van € [invullen bedrag] per jaar.

4.2 Betaling van de jaarlijkse huursom geschiedt ineens, zonder korting of schuldvergelijking, bij vooruitbetaling te voldoen, vóór 15 december van het lopende kalenderjaar voor het opvolgende kalenderjaar, middels de door Delfland toe te zenden acceptgiro.

4.3 De huurprijs per ha. wordt gedurende de looptijd van 6 jaar niet geïndexeerd.

4.4 Bij verlenging van de looptijd van de overeenkomst vindt per de datum waarop de verlenging ingaat, een aanpassing van de huurprijs per ha. plaats door middel indexering van de huurprijs met het prijsindexcijfer voor huurprijzen zoals vastgelegd door het CBS, over de afgelopen 6 jaar.

4.5 Uiterlijk 3 maanden voordat de nieuwe looptijd ingaat, kan op verzoek van de partij die dat wenst, de lijst (bijlage 1) en bijbehorende overzichtskaart (bijlage 2) waarop de totale omvang van het viswater is gebaseerd, worden geactualiseerd. Dit leidt dan tevens tot een aangepaste huursom.

4.6 Indien betaling van de huursom niet volledig of niet tijdig plaatsvindt, treedt door enkele overschrijding van de daarvoor gestelde termijn de toestand van verzuim in, zonder dat daarvoor een ingebrekestelling noodzakelijk is.

Delfland is in dat geval gerechtigd de huursom te vermeerderen met de wettelijke rente en kan tevens besluiten om tot invordering van de verschuldigde gelden over te gaan.

Indien Delfland overgaat tot invordering is huurder jegens Delfland aansprakelijk voor alle kosten van invordering die Delfland daarvoor heeft moeten maken.

4.7 Verzuim van huurder geeft Delfland het recht tot opschorting van de huur c.q. uitoefening van het Visrecht, tot het moment dat de verschuldigde huursom (inclusief eventueel verschuldigde rente en kosten van invordering) in zijn geheel is voldaan.

4.8 Indien het de huurder ten gevolge van een op basis van wet- of regelgeving uitgevaardigd vangstverbod, in enig kalenderjaar gedurende de huurperiode niet is toegestaan om op aal te vissen, kan de huurder aanspraak maken op restitutie van voor dat jaar reeds betaalde huurgelden naar evenredigheid voor de periode dat het vangstverbod in het betreffende jaar geldt.

Huurder komt slechts in aanmerking voor deze restitutiemogelijkheid in het kalenderjaar waarin het vangstverbod plaatsvindt en nadat hij daartoe een schriftelijk verzoek bij Delfland heeft ingediend. Het verzoek om restitutie dient door de huurder bij Delfland te zijn ingediend, uiterlijk binnen een termijn van 30 kalenderdagen nadat het vangstverbod voor het betreffende jaar is beëindigd. Indien het verzoek tijdig en op juiste wijze is ingediend, vindt restitutie plaats aan het einde van het betreffende kalenderjaar.

Artikel 5. Staat van huur, aanvaarding

5.1 De verhuur geschiedt zonder schouw of opname. De huurder wordt geacht met het Viswater bekend te zijn en aanvaardt het Viswater in de staat, waarin het zich op de datum van ingang van de huur bevindt en daarmee ook alle risico's en gevolgen van wijzigingen die zich gedurende de huurperiode met betrekking tot het water (zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht), de oevers en de Visstand voordoen.

5.2 Gevolgen van wijzigingen die zich gedurende de looptijd van de overeenkomst voordoen met betrekking tot het Viswater, zowel in kwalitatief als in kwantitatief opzicht, de oevers en de Visstand komen voor risico van huurder en leiden gedurende de looptijd niet tot wijziging van de huursom.

Artikel 6. Overdraagbaarheid

6.1 Het Visrecht is **niet** (geheel of gedeeltelijk) overdraagbaar aan derden, tenzij dit uitdrukkelijk schriftelijk tussen partijen is overeengekomen. Het is huurder niet toegestaan het gehuurde of een gedeelte van het gehuurde onder te verhuren of in te brengen in een groter verband, zonder uitdrukkelijke voorafgaande schriftelijke toestemming van Delfland. Delfland zal haar toestemming niet op onredelijke gronden onthouden. Ingeval de overdracht van het Visrecht een gevolg is van een bedrijfsovername, wordt toestemming tot overdracht in principe verleend, tenzij bij Delfland ernstige bezwaren bestaan tegen de persoon of de onderneming die het bedrijf van de Visrechthebbende overneemt.

Artikel 7. Uitoefening Visrecht

7.1 Huurder zal van het Visrecht uitsluitend gebruik mogen maken met inachtneming van de bepalingen van de visserijwetgeving, zoals onder meer opgenomen in de Visserijwet 1963, de Flora- en Faunawet, het Reglement Binnenvisserij 1985, de door Delfland uitgevaardigde Keur, het Visplan en de overige toepasselijke wet- en regelgeving.

7.2 Huurder verplicht zich jegens Delfland om zich bij voortdurend op de hoogte te stellen van alle voor de uitoefening van het Visrecht toepasselijke wet- en regelgeving. 7.3 Huurder zal werknemers bij de uitoefening van het visrecht van bepalingen zoals opgenomen in deze overeenkomst op de hoogte stellen.

7.4 Delfland verleent toestemming aan huurder en door hem, ten behoeve van de visserij in te schakelen medewerkers, tot het op eigen risico ten behoeve van de beroepsvisserij betreden van de aan Delfland in eigendom toebehorende dijken, onderhoudspaden en oeverstroken, gelegen langs de in artikel 2 vermelde wateren.

7.5 Het is huurder, **niet toegestaan** om:

- a) oever- en/of watervegetatie te beschadigen, ook wanneer deze de visserij onmogelijk zou maken;
- b) natuurvriendelijke oevers te betreden;
- c) zich met auto's, motoren, bromfietsen of andere vervoermiddelen, op oevergronden, onderhoudspaden en dijken en dergelijke te begeven;
- d) waterstaatswerken te beschadigen. Toegestaan is wel het gebruik van ijzeren (hengel)steunen en -pennen in aarden waterkeringen.
- e) vuren te stoken en afval achter te laten;
- f) te vissen binnen een afstand van 50 meter bij sluiskolken, sluizen, gemalen, stuwen, inlaatwerken en vispassage- en vispaaiplaatsen.

Deze verbodsbepalingen worden jaarlijks geëvalueerd en besproken door Delfland en huurder -in de VBC- en aan de hand van de bevindingen eventueel door Delfland gewijzigd of aangevuld.

7.6 Delfland is, indien hij daartoe aanleiding ziet, gerechtigd huurder de toegang tot waterstaatswerken dan wel de bevissing van de gehuurde wateren, waarin of waarlangs door of namens Delfland werken (waaronder begrepen onderhoudswerken) zullen worden uitgevoerd, tijdelijk te verbieden, zonder dat de huurder in verband hiermee enig recht op schadevergoeding of huurvermindering kan doen gelden wegens daardoor eventueel verminderd huurgenot.

Ingeval Delfland zich genoodzaakt ziet een zodanig verbod uit te vaardigen, zal Delfland zich daarbij inspannen de duur en omvang van het verbod zoveel mogelijk te beperken.

7.7 Na het nemen van inrichtingsmaatregelen heeft Delfland de bevoegdheid om voor beperkte tijd te verbieden in wateren te vissen, zodat het aquatisch ecosysteem kan herstellen.

7.8 Huurder dient het Visrecht zodanig uit te oefenen dat geen hinder of overlast ontstaat voor scheepvaart, recreanten of omwonenden, landerijen, gewassen en objecten die aan Delfland of derden toebehoren of bij hen in beheer zijn. Huurder is daarbij verplicht alle redelijkerwijs mogelijke maatregelen te treffen, teneinde te voorkomen dat derden ten gevolge van de uitoefening van het Visrecht schade lijden.

Huurder zal zonder uitdrukkelijk verkregen toestemming, de eigendommen van derden die in of langs het water zijn gelegen niet mogen betreden of de daarop verworven rechten van deze gerechtigden, niet mogen schenden.

8. Aansprakelijkheid huurder

8.1 Indien bij de uitoefening van het Visrecht schade, nadeel of hinder wordt toegebracht, is huurder verplicht de schade, het nadeel of de hinder onverwijld bij Delfland te melden en op eerste verzoek daartoe van Delfland binnen een daarbij door Delfland gestelde redelijke termijn deze voor eigen rekening te herstellen c.q. op te heffen, bij gebreke waarvan Delfland de bevoegdheid heeft het nodige te (doen) verrichten op kosten van de huurder.

8.2 Huurder aanvaardt jegens Delfland aansprakelijkheid voor schade, ontstaan ten gevolge van het niet nakomen van die verplichtingen.

8.3 Huurder vrijwaart Delfland voor alle aanspraken van derden betreffende de vergoeding van schade, die het gevolg is van handelen in strijd met het bepaalde in deze overeenkomst en/of de toepasselijke wet- en regelgeving.

8.4 Huurder is jegens Delfland verantwoordelijk en aansprakelijk voor gedragingen van werknemers.

Artikel 9. Visstandbeheer en Visstandbeheercommissie

9.1 De door Delfland in het kader van zijn taken als beheerder van de waterkwaliteit opgestelde (ecologische) doelstellingen en het door Delfland opgestelde Visstandbeheerplan zijn leidend voor het uitoefenen van huurder van het Visrecht. Huurder staat toe dat Delfland maatregelen treft die noodzakelijk zijn voor het behalen van genoemde doelstellingen en uitvoeren van het Visstandbeheerplan.

9.2 Huurder is bij de uitoefening van het Visrecht onderworpen aan het toezicht van Delfland en verplicht diens aanwijzingen op te volgen.

9.3 Delfland en huurder verplichten zich tot deelname in een of meer Visstandbeheercommissies (VBC). De vergaderfrequentie, organisatie van de bijeenkomsten en verslaglegging daarvan, vinden plaats conform de afspraken zoals vastgelegd in het van kracht zijnde 'Convenant Visstandbeheercommissie'. Partijen verplichten zich tot het naleven van de afspraken die in de VBC worden gemaakt, voor zover deze niet strijdig blijken met toepasselijke wet- en regelgeving.

Artikel 10. Visplan

10.1 Huurder neemt de verplichting op zich tot het in VBC-verband voor het beheergebied van Delfland opstellen van een Visplan.

10.2 Het Visplan dient door Delfland te worden vastgesteld uiterlijk binnen 12 maanden na de totstandkoming van het Visstandbeheerplan. Indien het Visplan niet door Delfland wordt goedgekeurd, dienen de visrechthebbenden het plan aan te passen naar de aanwijzingen van Delfland. Indien na verloop van 12 maanden na de totstandkoming van het Visstandbeheerplan nog geen goedgekeurd Visplan bestaat, is Delfland gerechtigd de uitoefening van het Visrecht op te schorten totdat er een door hem goedgekeurd Visplan ligt. Opschorting vindt in eerste instantie plaats voor maximaal 6 maanden. Indien na verloop van deze periode nog geen goedgekeurd Visplan bestaat, kan Delfland besluiten de opschorting te verlengen of ingeval van ernstige nalatigheid overgaan tot beëindiging van deze overeenkomst.

10.3 Delfland toetst binnen 6 maanden nadat het plan aan hem ter goedkeuring is voorgelegd het Visplan aan de geldende (ecologische) doelstellingen en het Visstandbeheerplan.

10.4 Zolang er geen Visstandbeheerplan is opgesteld, spannen visrechthebbenden in VBC-verband zich in om een voorlopig Visplan op te stellen.

10.5 Zolang geen goedgekeurd Visplan bestaat, dient huurder, indien hij maatregelen wil treffen zoals het uitzetten of onttrekken van vis, deze voorafgaand te overleggen met de VBC.

10.6 Huurder verleent Delfland toestemming tot het onttrekken en/of uitzetten van vis als bedoeld in artikel 17 lid 3 van de Visserijwet, indien het Visplan daarin niet of onvoldoende voorziet maar Delfland dit in het kader van zijn taken als beheerder van de waterkwaliteit noodzakelijk acht en huurder, na een gemotiveerd verzoek van Delfland daartoe niet overgaat. Indien Delfland tot het onttrekken of uitzetten van vis overgaat, zal dit steeds geschieden na overleg met de VBC, tenzij de situatie zodanig spoedeisend is dat daarop niet kan worden gewacht. In dat geval zal Delfland de door hem uitgevoerde maatregelen in de eerstvolgende bijeenkomst van de VBC mededelen.

Artikel 11. Calamiteiten

Huurder is verplicht om vissterfte en overige ongeregeligheden betreffende het Viswater onverwijld te melden bij het meldpunt van Delfland. Indien Delfland van mening is dat sprake is van een calamiteit, informeren partijen elkaar wederzijds zo vaak als nodig, doch tenminste eenmaal per week over de toestand van het Viswater c.q. de Visstand. Huurder verplicht zich jegens Delfland om in geval van een calamiteit medewerking te verlenen aan onderzoek naar de aard en oorzaak van de calamiteit en de in dat kader te treffen maatregelen.

Artikel 12. Visinformatie en monitoring.

12.1 Delfland is ten behoeve van onderzoek naar de waterkwaliteit, waaronder begrepen de Visstand, te allen tijde gerechtigd om onderzoek in de vorm van monitoring uit te voeren of te laten uitvoeren.

12.2 Indien Delfland monitoring wenst uit te voeren, maakt hij daarvan melding aan de huurder middels mededeling in de VBC. Delfland zal zich inspannen om het onderzoek, gegeven het doel en belang daarvan, uit te voeren op een zodanige wijze, dat de belangen van de huurder zo min mogelijk worden geschaad.

De relevante waarnemingen die huurder bij de uitoefening van het Visrecht verzamelt, worden beheerd door huurder en worden desgevraagd aan Delfland verstrekt.

Artikel 13. Overige bepalingen

13.1 Delfland behoudt zich het recht voor om de voorwaarden als beschreven in deze huurovereenkomst aan te passen indien hij zich daartoe verplicht ziet uit hoofde van wijzigingen in de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

13.2 Delfland kan de uitoefening van het verhuurde Visrecht om waterstaatkundige redenen (waaronder begrepen een calamiteit als in artikel 11 beschreven) geheel of gedeeltelijk opschorten door schriftelijke mededeling aan de huurder onder vermelding van de reden van opschorting.

13.3 Alle in deze overeenkomst genoemde termijnen worden geacht fatale termijnen te zijn. Bij overschrijding van een termijn is huurder derhalve in verzuim zonder dat daarvoor een nadere ingebrekestelling door Delfland is vereist.

13.4 Delfland is gerechtigd deze overeenkomst eenzijdig te beëindigen ingeval de huurder ernstig tekort schiet in de nakoming van zijn verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst, na daartoe door Delfland in gebreke te zijn gesteld, waarbij de huurder een redelijke termijn voor correcte nakoming is gegund. Ingeval sprake is van overschrijding van de in deze overeenkomst genoemde termijnen is huurder direct in gebreke en Delfland uit dien hoofde gerechtigd tot onmiddellijke beëindiging van de overeenkomst.

13.5 Ingeval deze overeenkomst wordt gewijzigd dan wel opschorting of beëindiging plaatsvindt is Delfland geen schadeloosstelling aan huurder verschuldigd.

13.6 Huurder is gerechtigd om (bij)vangsten van wolhandkrabben en uitheemse rivierkreeften te behouden.

Artikel 14. Inwerkingtreding / vervanging oude overeenkomst

14.1 Deze huurovereenkomst vervangt alle bestaande Visrechtovereenkomsten tussen huurder en Delfland of tussen hun respectieve rechtsvoorgangers.

14.2 Deze overeenkomst dient na ondertekening door partijen voor goedkeuring aan de Kamer voor de Binnenvisserij te worden voorgelegd. Deze goedkeuring geldt als opschortende voorwaarde voor de totstandkoming van deze overeenkomst.

14.3 Ingeval delen van deze overeenkomst nietig zijn of vernietigd worden vanwege strijdigheid met toepasselijke wet- en regelgeving, blijft deze overeenkomst voor het overige in stand en zullen partijen de nietige of vernietigde onderdelen vervangen door rechtmatige onderdelen, waarbij partijen ernaar zullen streven daarbij hetgeen partijen met de oorspronkelijke onderdelen hebben bedoeld zo dicht mogelijk te benaderen.

Bijlagen

Bijlage 1. Lijst met de kadastrale nummers van de viswateren waarop deze overeenkomst betrekking heeft.

Bijlage 2. Overzichtskaart van de viswateren waarop deze overeenkomst betrekking heeft.

Ondertekening

Aldus in tweevoud opgemaakt en getekend te Delft, d.d.

[invullen datum]

De huurder,
[naam hengelsportvereniging]
de secretaris, de voorzitter,

De verhuurder,
Hoogheemraadschap van Delfland,
namens deze,
de Secretaris Directeur

[naam]

[naam]

P. van der Wijngaart

CONCEPT

**Bijlage 1 Huurovereenkomst visrecht beroepsvisserij, [invullen
nummer]**

Lijst met kadastrale gegevens viswater
<definitief maken, na overleg met huurder>

concept

**Bijlage 2 Huurovereenkomst visrecht beroepsvisserij, [invullen
nummer]**

Overzichtskaart van het viswater
<invoege kaart, na overleg met huurder>

concept

